

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
POLITIKOS IR VADYBOS FAKULTETO
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

NERINGA MINEIKYTĖ
(TERITORIJŲ IR APLINKOSAUGOS PLANAVIMAS)

JURBARKO SAVIVALDYBĖS BENDROJO
PLANO SPRENDINIŲ ŽEMĖS IŠTEKLIŲ
NAUDOJIMO KLAUSIMAIS ĮGYVENDINIMAS

Magistro baigiamasis darbas

Darbo vadovas
prof. dr. I. Lazdinis

Vilnius, 2013

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
POLITIKOS IR VADYBOS FAKULTETO
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

JURBARKO SAVIVALDYBĖS BENDROJO
PLANO SPRENDINIŲ ŽEMĖS IŠTEKLIŲ
NAUDOJIMO KLAUSIMAIS ĮGYVENDINIMAS

Teritorijų ir aplinkosaugos planavimo magistro baigiamasis darbas
Studijų programa 621L22006

Darbo vadovas
prof. dr. I. Lazdinis

Atliko
Tpmns1-01 gr. stud.
N. Mineikytė
2013 03 29

Vilnius, 2013

TURINYS

1. LITERATŪROS ANALIZĖ.....	6
2. RAJONO CHARAKTERISTIKA.....	16
3. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	33
IŠVADOS.....	46
REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI	48
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	49
SANTRAUKA	52
SUMMARY	53
PRIEDAI	54

IVADAS

Aktualumas. Lietuvos miestų ir kaimų ateitis priklauso nuo esamos teritorijų planavimo sistemos ir taikomų planavimo metodų efektyvumo. Pirmasis nepriklausomas Lietuvos teritorijų planavimo įstatymas, patvirtintas 1995 m., įteisino naują urbanistinio planavimo sistemą, orientuotą į rinkos ekonomiką ir viešą procesą. Įstatyme ypač daug dėmesio skirta strateginiam teritorijų planavimo įstatymui – bendriesiems planams [18].

Pagal Teritorijų planavimo įstatymą teritorijų planavimo sistemą sudaro skirtingo lygmens ir rūšių planai. Pagal hierarchiją svarbiausi yra valstybės, apskričių ir savivaldybių bendrieji planai. Visi skirtingo lygmens bendrieji planai yra privalomi teritorijų planavimo dokumentai. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas nurodo bendriausias planavimo sąlygas žemesnio lygmens bendriesiems planams, o jie detalizuoja ir sukonkretina aukštesnio lygmens bendrųjų planų sprendinius. Vadovaujantis šiais planais kuriama ilgalaikė miesto, savivaldybės, apskrities ar valstybės vizija, plėtros prioritetai užtikrinantys raidos darną.

„Bendrasis planas – teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai. Valstybės ar apskrities teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai, vadinamas bendruoju (generaliniu) planu“ [1].

„Pagrindinis rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano tikslas – parengti planavimo dokumentą, numatantį ilgalaikę savivaldybės teritorijos subalansuotos plėtros koncepciją (20-čiai metų) bei detalizuotus sprendinius 10-ties metų laikotarpiui. Subalansuota plėtra arba darnus vystymasis – tai toks vystymasis, kuris tenkina dabartinės visuomenės poreikius, nemažinant ateinančių kartų galimybių tenkinti savus poreikius. Darnus vystymasis remiasi suderinamumu tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų ir sudaro galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų“ [22].

Tyrimui pasirinktas Jurbarko rajonas esantis Tauragės apskrityje. Pagal plotą ir gyventojus Tauragės apskritis yra mažiausia Lietuvoje. Jurbarko rajonas yra silpnai ugdomas pasienio rajonas ir ekonomiškai atsilieka nuo centro. Pagal teritorijų tvarkymo problemiškumą Tauragės apskritis priskirta vidutinio problemiškumo ir didelio problemiškumo arealams. Todėl svarbu išsiaiškinti dabartinę Jurbarko savivaldybės padėtį ir kaip yra įgyvendinami bendrojo plano sprendiniai žemės išteklių klausimais.

Šis tyrimas parodys, ar efektyviai yra naudojami žemės ištekliai. Išnagrinėjus surinktus duomenis, pateikiami pasiūlymai, kaip geriau naudoti išteklius, pakeliant Jurbarko rajono ekonomiką.

Pasirinkta baigiamojo darbo tema – Jurbarko savivaldybės bendrojo plano sprendinių žemės išteklių naudojimo klausimais įgyvendinimas.

Hipotezė – Jurbarko žemės ištekliai naudojami efektyviai.

Darbo tikslas – Išanalizuoti Jurbarko bendrąjį planą ir įvertinti žemės išteklių sprendinių įgyvendinimo efektyvumą;

Darbo objektas – Jurbarko savivaldybės bendrasis planas.

Darbo uždaviniai:

1. Išanalizuoti bendrųjų planų rengimo teisinę bazę;
2. Išanalizuoti Jurbarko rajono žemės išteklių esamą būklę;
3. Išanalizuoti Jurbarko rajono bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stadiją.

Tyrimo šaltiniai. Darbe remtasi moksline literatūra, dokumentais, teisės aktais, internetiniais šaltiniais.

Tyrimo metodai. Analizė.

1. LITERATŪROS ANALIZĖ

Darnus vystymasis

Jau XVIII a. buvo pradėta kalbėti apie darnų vystymąsi. Dar 1789 metais JAV prezidentas Tomas Džefersonas kalbėjo taip: „Žemė priklauso kiekvienai žmonijos kartai tol, kol ta egzistuoja, ir tai yra jos teisė. Nė viena karta negali įsiskolinti daugiau, nei pati gali susimokėti per savo egzistencijos laikotarpį“ [20]. Tai rodo, kad jau tuo metu buvo pradėta mąstyti apie kylandčias problemas, susijusias su aplinka.

1980 metais buvo parengtas dokumentas, kuriame „vystymasis ir apsauga nėra prieštaringi dalykai, o racionalus gamtos išteklių naudojimas yra neatskiriama ne tik ekonominio vystymosi, bet ir gamtos apsaugos dalis“ [15].

1987 metais Jungtinių Tautų aplinkos ir plėtros komisijos, kuriai vadovavo tuometinė Norvegijos aplinkos ministrė Gro Harlem Brundtland, ataskaitoje „Mūsų bendra ateitis“ buvo išdėstyta darnaus vystymosi koncepcija ir apibrėžta darnaus vystymosi sąvoka: „Darnus vystymasis – tai vystymasis teikiantis žmonijos reikmes dabar, neapribojant ateities kartų galimybių tenkinti savąsias. Tai – ilgalaikis nuolatinis visuomenės vystymasis, siekiantis tenkinti žmonijos poreikius dabar ir ateityje, racionaliai naudojant bei papildant gamtos išteklius, išsaugant mūsų planetą ateities kartoms“ [21].

Rio de Žaneiro deklaracija

Jungtinių Tautų aplinkos ir plėtros konferencija vyko Rio de Žaneire, Brazilijoje, 1992 m. birželio 3 – 14 d. Joje dalyvavo 178 vyriausybės, kurios priėmė „Darbotvarkę 21“, Rio deklaraciją bei miškininkystės principus. Vyriausybės vykdo Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos konferencijos įgaliojimus, kuriuose buvo numatytos bendros strategijos, kurios sustabdytų žmonijos veiklos neigiamą poveikį aplinkai ir skatintų aplinkai nekenksmingos ekonomikos plėtrą šalyje [14].

Vienas iš deklaracijos skyrių yra apie integruotą žemės išteklių planavimą ir vykdymą, kuriame aptariamos strategijos, planavimo ir vykdymo priemonės bei metodai, kuriais būtų galima racionaliai naudoti ir tvarkyti žemės išteklius [14].

Žemės ištekliai: žemės ūkio naudmenos, miškai, rekreacinės teritorijos, vandenys, žemės gelmės.

Žemės turtai yra riboti, o jos išlaikomi gamtos ištekliai, priklausomai nuo to, kaip jie naudojami, gali kisti bėgant laikui. Didėjant žmonijos poreikiams ir plečiantis veiklos sritis, taip pat intensyvėja žemės išteklių naudojimas, dėl to didėja konkurencija ir nesutarimai, kurie sukelia neracionalų žemės ir jos išteklių naudojimą. Jau dabar reikia spręsti šiuos nesutarimus ir siekti veiksmingesnio gamtos išteklių naudojimo, kad ateityje žmonių poreikiai būtų patenkinti. Todėl, norint to pasiekti, reikia integruoto vartojimo ir žemėnaudos planavimo bei valdymo [14].

Pagrindiniai dalykai, kurių siekiama, tai: tinkamai nustatyti žemės paskirtį, kad ji duotų didžiausią naudą, ir subalansuotą valdymą.

Čia smulkiai išnagrinėtos programos sritys ir įgyvendinimo priemonės. Jos suskirstytos į veiklos pagrindus, siekius, veiklą ir įgyvendinimo priemones, kuriomis bus siekiama pasiekti užsibrėžtų tikslų. Aptartos visos galimybės, kurias įgyvendinus bus pasiektas geriausias rezultatas kaip: palaikančios strategijos ir politikos priemonių plėtra, planavimo ir valdymo sistemų tobulinimas, tinkamų planavimo ir valdymo priemonių taikymas, sąmoningumo ugdymas, visuomenės dalyvavimo skatinimas, informacijos sistemų tobulinimas, regioninio aparato sukūrimas ir t.t.

Rio Deklaracijoje apie aplinką ir plėtrą yra paskelbti 27 principai.

- 2 principas. „Vadovaudamasi Jungtinių Tautų Chartijos ir tarptautinės teisės principais, valstybės turi teisę eksploatuoti išteklius pagal savo aplinkosaugos ir plėtros politiką; jos užtikrina, kad veikla, kuri yra jų jurisdikcijos ar kontrolės sferoje, nedarytų žalos aplinkai ar kitoms valstybėms bei vietovėms, esančioms už nacionalinės jurisdikcijos ribų“ [14].

- 4 principas. „Siekiant subalansuotos plėtros, aplinkos apsauga negali būti atsieta nuo bendrojo raidos proceso“ [14].

- 11 principas. „Valstybės turi priimti efektyvius aplinkosaugos įstatymus. Aplinkos standartai, vadybos uždaviniai ir prioritetai privalo atspindėti jų aplinkos ir plėtros būklę. Kriterijai, naudojami vienoje šalyje, gali būti netinkami, neturėti ekonominio ir socialinio pagrindo kitose šalyse, ypač besivystančiose“ [14].

- 17 principas. „Poveikio palinkai vertinimas, kaip valstybinė priemonė, turi būti panaudojama įvertinti numatomi veiksmai, jeigu ji galėtų turėti žalingo poveikio aplinkai ir yra kompetentingos šalies valdžios sprendimo objektas“ [14].

2012 m. birželio 20 – 22 d. Rio de Žaneire vyko Jungtinių Tautų darnaus vystymosi konferencija „Rio +20“. Šiame susitikime buvo paminėtas Rio deklaracijos dvidešimtmetis. Dokumento pavadinimas, kuris buvo priimtas šios konferencijos metu „Ateitis, kurios norime“. Jis atkartoja „Darbotvarkė 21“, kuriame išdėstytos problemos ir uždaviniai, tokie kaip vandens ir maisto trūkumas, skurdas ir pan. [31].

Johanesburgo konferencija

Pasaulinis viršūnių susitikimas darnaus vystymosi klausimais įvyko Johanesburge, Pietų Afrikoje, 2002 m. rugpjūčio 26 d. – rugsėjo 4 d. Jame aptarti pasiekimai ir kilusios problemos, kilusios po viršūnių susitikimo Rio de Žaneire. Johanesburgo susitikimas įvyko dėl to, kad būtų nuspręsta kaip realiai įgyvendinti tikslus, planus, kurie buvo išdėstyti „Darbotvarkėje 21“. Buvo priimti du dokumentai: Johanesburgo darnaus vystymosi deklaracija ir Pasaulinio aukščiausiojo lygio susitikimo darnaus vystymosi klausimais Įgyvendinimo planas [17].

Johanesburgo darnaus vystymosi deklaracijoje dar kartą buvo išdėstyti įsipareigojimai. Vienas iš jų:

5. „Savo ruožtu mes prisiimame bendrą atsakomybę vietiniu, nacionaliniu, regioniniu ir pasauliniu mastu tobulinti ir stiprinti tarpusavyje susijusius ir vienas kitą papildančius darnaus vystymosi ramsčius – ekonominį vystymąsi, socialinę pažangą ir aplinkos apsaugą“ [17].

Šis dokumentas yra gana abstraktus, parodo koks yra svarbus bendradarbiavimas tarp šalių, kad būtų pasiekti nusibrėžti tikslai.

Europos Sąjungos darnaus vystymosi strategija

Šiame dokumente pateikiama strategija, kuria Europos Sąjunga efektyviau vykdys ilgalaikius įsipareigojimus, susijusius su darniu vystymusi. Atnaujintas Europos Sąjungos tvaraus vystymosi strategijos tikslas – nustatyti veiksmus, kuriais Europos Sąjunga galėtų gerinti dabarties ir ateities kartų gyvenimo kokybę.

Vienas iš pagrindinių tikslų:

- „Užtikrinti, kad Žemės aplinka būtų palanki visoms gyvybės formoms, atsižvelgti į planetos gamtos išteklių ribotumą ir užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos bei kokybės gerinimo lygį. Užkirsti kelią aplinkos taršai ir ją sumažinti bei skatinti tvarų vartojimą ir gamybą, kad ekonomikos augimas nereikštų aplinkosaugos prastėjimo“ [16].

Atsižvelgiant į blogėjančią aplinkosauginę būklę ir daugumą kitų tendencijų, Europos Sąjungos darnaus vystymosi strategijoje išskiriami 7 iššūkiai ir atitinkamos užduotys, tikslai ir veiksmai jų įgyvendinimui.

Vienas iš jų – gamtos išteklių apsauga ir valdymas. Jų tikslas – „Pagerinti valdymą ir vengti pernelyg didelio gamtos išteklių naudojimo, pripažįstant ekosistemų paslaugų vertę“ [16].

Veiklos tikslai ir uždaviniai:

- Padidinti išteklių efektyvumą, sumažinti neatsinaujinančiųjų gamtos išteklių naudojimą, naudojamų žaliavų sukeltą poveikį aplinkai;
- Skatinti ekologiškai efektyvias inovacijas;
- Vengti pernelyg didelio gamtos išteklių naudojimo ir pagerinti jų valdymą;
- Sustabdyti biologinės įvairovės nykimą;
- Prisidėti prie Jungtinių Tautų siekiamų tikslų miškų srityje;
- Vengti atliekų susidarymo, propaguoti pakartotinį gamtos išteklių naudojimą ir perdirbimą [16].

Nacionalinė darnaus vystymosi strategija

Ruošiant Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, buvo vadovautasi nacionaliniais interesais ir savitumais, jau parengtais dokumentais, tokiais kaip Lietuvos Respublikos teritorijos

bendrasis planas ir įvairiom ilgalaike strategijom, Europos Sąjungos darnaus vystymosi strateginėmis nuostatomis, suformuotomis Europos Tarybos Lisabonos, Geteborgo, Barselonos susitikimų dokumentuose. Taip pat atsižvelgta į tai, jog Lietuva pereinamojo laikotarpio šalis, kurioje ekonomikos pokyčiai vyksta labai sparčiai [15].

Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje buvo išskirti pagrindiniai Lietuvos darnaus vystymosi prioritetai:

1. Nuosaikus, tarp ūkio šakų ir regionų suderintas ekonomikos vystymas.
2. Skirtumų tarp regionų gyvenimo lygio išlyginimas, išsaugant jų savitumą.
3. Pagrindinių ūkio šakų (transportas, pramonė, energetika, žemės ūkis, namų ūkis, turizmas) poveikio aplinkai mažinimas.
4. Efektyvesnis gamtos išteklių naudojimas ir atliekų tvarkymas.
5. Pavojaus žmonių sveikatai mažinimas.
6. Pasaulinės klimato kaitos ir jos pasekmių švelninimas.
7. Efektyvesnė biologinės įvairovės apsauga.
8. Efektyvesnė kraštovaizdžio apsauga ir racionalus tvarkymas.
9. Nedarbo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas.
10. Švietimo ir mokslo vaidmens didinimas.
11. Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas. [15]

Pateikta vizija parodo, kaip bus naudojami gamtos ištekliai, jei bus vykdomi išsikelti tikslai ir uždaviniai:

„Gamtos ištekliai bus gerai saugomi, daug racionaliau ir efektyviau naudojami. Išteklių naudojimo didėjimas nebus susijęs su ekonomikos augimu, didės daug lėčiau negu gamyba ir paslaugos. Išsaug vietinių ir ypač atsinaujinančių išteklių svarba, bus sudaromos jų atsikūrimo sąlygos. Atsigavus statyboms ir statybų pramonei, atsigaus ir gana gausių vietinių mineralinių išteklių gavyba ir naudojimas. Uždarius Ignalinos atominę elektrinę, vis daugiau bus naudojama atsinaujinančių energijos išteklių (vėjo, vandens, saulės, geoterminės energijos ir kt.). Šie ištekliai sudarys vis didesnę pirminės energijos dalį. Nemažą dalį transporto energijos poreikių tenkins biologiniai degalai, gaminami iš žemės ūkio produkcijos, biodyzelinas ir bioetanolis. Daugiau bus importuojama švariausio organinio kuro – gamtinių dujų, transportas naudos daugiau suskystintų dujų. Vis daugiau bus naudojama rekreacinių išteklių – plėsis kaimo turizmas, šios veiklos poveikis aplinkai neviršys teritorijų ekologinio talpumo normų“ [9].

Šiam tikslui pasiekti reikalingas visuomenės dalyvavimas, kuris padės užtikrinti tarptautinių, valstybinių, regioninių, vietinių trumpalaikių ir ilgalaikių interesų suderinamumą ir pagrindinį darnaus vystymosi komponentų (aplinkos ir socialinės srities) ir jų šakų vystymąsi.

„Ilgalaikiai tikslai – užtikrinti tolygų šalies teritorinį vystymąsi, palankias socialinio ir ekonominio vystymosi sąlygas, gerą aplinkos kokybę visoje Lietuvos teritorijoje“ [9].

Vienas iš pagrindiniai ilgalaikių uždavinių yra:

„pertvarkyti esamą teritorijų planavimo sistemą, sukurti šiuolaikišką, stabilią, skaidrią, suprantamą ir logišką teritorijų planavimo ir įgyvendinimo sistemą“ [9].

„Trumpalaikiai tikslai – optimizuoti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų sistemą ir jų funkcijų pasidalijimą, sustiprinti vietos bendruomenes, kuo sparčiau išspręsti probleminių teritorijų ekonominio ir socialinio vystymosi problemas, sustabdyti jų depopuliacijos procesus“ [9].

Vienas iš pagrindinių trumpalaikių uždavinių yra:

„veiksmingiau naudoti vietinius išteklius, tausoti gamtos ir kultūros vertybes“ [9].

Teritorijos planavimas

„Bendrasis teritorijų planavimas – kompleksinis planavimas teritorijos erdvinio vystymo politikai, teritorijos naudojimo ir apsaugos prioritetams bei svarbiausioms tvarkymo priemonėms nustatyti“ [1].

„Teritorijų planavimo tikslai yra šie:

1) išlaikyti valstybės teritorijos socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą;

2) formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką stengiantis sukurti geresnes ir visoje valstybės teritorijoje visavertes gyvenimo sąlygas;

3) formuoti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros bei kitų veiklos sričių plėtojimo politiką;

4) saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, tarp jų ir rekreacijos išteklius;

5) formuoti gamtinį karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti arba jai atkurti;

6) formuoti žemės sklypus, rezervuoti (nustatyti) teritorijas gyvenamųjų vietovių infrastruktūros ir kitų veiklos sričių, skirtingų rūšių žemės naudmenų plėtrai;

7) suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos ir žemės sklypų naudojimo bei veiklos plėtojimo šioje teritorijoje sąlygų;

8) skatinti investicijas socialiniam ekonominiam vystymui“ [1].

„Teritorijų planavimo dokumentai – bendrieji (generaliniai), specialieji ir detalieji planai, kuriuose raštu ir grafiškai pateikti sprendiniai dėl teritorijų, žemės sklypų ar jų grupių tvarkymo, naudojimo ir apsaugos bei teritorijos vystymo reikmių ir sąlygų“ [1].

Teritorijų planavimas skirstomas į keturis lygmenis: nacionalinis, regiono, rajono ir vietovės. Pirmiems trimis lygmenims rengiami bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, o vietovės lygmeniui rengiami detaliojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai [1].

Bendrasis planas

„Bendrasis planas – teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai. Valstybės ar apskrities teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai, vadinamas bendruoju (generaliniu) planu“ [1].

Bendrieji planai rengiami valstybės teritorijai, apskrities teritorijai ir savivaldybės teritorijai ar jos dalims, t.y. miestams, miesteliams. Jais turi naudotis visi toje teritorijoje nekilnojamojo turto savininkai, valdytojai ar naudotojai.

„Bendrojo teritorijų planavimo uždaviniai:

1. suformuoti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepciją;
 - 1.1. optimizuoti teritorijos urbanistinę struktūrą ir infrastruktūros sistemą;
 - 1.2. numatyti priemones ir apribojimus, užtikrinančius gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą;
 - 1.3. numatyti priemones užstatytų teritorijų urbanistinei erdvinei kompozicijai tobulinti, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, bendrojo naudojimo želdynų sistemai formuoti;
 - 1.4. nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus;
 - 1.5. numatyti pagrindines regioninės politikos formavimo bei įgyvendinimo nuostatas;
 - 1.6. rezervuoti teritorijas, kuriose būtų plėtojami komunikaciniams koridoriams, inžinerinei bei susisiekimo infrastruktūrai ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti reikalingi objektai;
 - 1.7. nustatyti teritorijų funkcines zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir (ar) jos ypatumus.

2. Gali būti nustatomi ir kiti bendrojo teritorijų planavimo uždaviniai atsižvelgiant į bendrojo teritorijų planavimo objektą bei konkrečius visuomenės poreikius, socialinius, ekonominius ir ekologinius planuojamos teritorijos ypatumus“ [4].

Bendruosius planus gali organizuoti Aplinkos ministerija, Vyriausybės įgaliota institucija, savivaldybės administracijos direktorius [1].

Bendrojo teritorijų planavimo dokumentų rengimas susideda iš keturių etapų:

1. Parengiamasis etapas, kurio metu nustatomi tikslai, uždaviniai, darbų programa, jei reikia atliekami tyrimai. Viešai skelbiama dokumento rengimo pradžia ir planavimo tikslai.
2. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo etapas skirstomas į tris stadijas:
 - esamos būklės analizės stadija;
 - koncepcijos rengimo stadija;
 - sprendinių konkretizavimo stadija.
3. Sprendinių pasekmių vertinimo etapas, kurio metu atliekama išsami ataskaita kokį poveikį aplinkai sukelia nustatytieji sprendiniai.
4. Baigiamasis etapas skirstomas į dvi stadijas:
 - teritorijų planavimo dokumentų sprendinių svarstymo ir derinimo stadija;
 - teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo stadija.

Kai patvirtinamas bendrasis planas, vykdoma sprendinių įgyvendinimo stebėseną, kitaip monitoringą, kurio metu kaupiama ir analizuojama informacija [1].

Specialusis planas

„Specialusis planas (projektas) – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir tikslus, nustatytos atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų vystymo, infrastruktūros tvarkymo ir (ar) apsaugos kryptys, priemonės ir reikalavimai“ [1].

„Specialusis teritorijų planavimas – atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų erdvinio organizavimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos priemonių planavimas“ [1].

Specialieji planai rengiami žemės ūkio, miškų ūkio, konservacinei, kitos, vandens ūkio paskirties žemei, inžinerinės, susisiekimo, rekreacinės, turizmo, socialinės, kultūrinės ir kitos infrastruktūros, urbanistinėms, saugomų teritorijų sistemoms ir jų dalims, komunikaciniams koridoriams.

Specialiojo teritorijų planavimo organizatoriais gali būti valstybės institucijos, savivaldybių administracijų direktoriai, juridiniai arba fiziniai asmenys.

„Specialiojo teritorijų planavimo uždaviniai:

- 1) užtikrinti racionalų žemės, miškų ir vandens išteklių naudojimą;
- 2) plėtoti susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų, energetikos sistemas bei kitą infrastruktūrą ir rezervuoti teritorijas jų plėtrai;
- 3) nustatyti teritorijose naudojimo, tvarkymo ir apsaugos režimą, kraštovaizdžio formavimo kryptis ir teritorijų tvarkymo priemones;
- 4) plėtoti turizmo paslaugas ir poilsio infrastruktūrą, racionaliai naudoti gamtinius ir kultūrinius išteklius;

5) rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams, susisiekimo komunikacijoms, infrastruktūros ir kitiems visuomenės poreikiams reikalingiems objektams.

„Kitus konkrečius planavimo uždavinius nustato Saugomų teritorijų įstatymas, Kelių įstatymas, Miškų įstatymas, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Šilumos ūkio įstatymas, Žemės įstatymas ir kiti teisės aktai“ [1].

Specialiųjų teritorijų planų rengimo etapai yra tokie pat kaip ir bendrųjų teritorijų planų.

Detalusis planas

„Detalusis planas – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame yra nustatytos žemės sklypų ribos, teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas (statybos ir kitos veiklos privalomosios sąlygos)“ [1].

„Detalusis teritorijų planavimas – savivaldybės teritorijos dalių planavimas žemės sklypo riboms nustatyti, naudojimo ir veiklos jame plėtojimo sąlygoms nustatyti, pakeisti arba panaikinti“ [1].

Detalieji planai rengiami miestų teritorijoms ir kaimo teritorijoms. Pagal prioritetą skirstomi į miestų teritorijų dalis, žemės sklypų grupes, žemės sklypus, kaimų ir miestelių teritorijas, kaimų ir miestelių teritorijų dalis, žemės sklypų grupes, žemės sklypus [1].

Detaliųjų planų rengėjai gali būti savivaldybės administracijos direktorius arba valstybinės žemės valdytojai.

„Detaliojo teritorijų planavimo uždaviniai yra šie:

1) detalizuojant bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus teritorijų tvarkymo ir naudojimo reikalavimus, nustatyti planuojamos teritorijos naudojimo ir užstatymo kokybinius ir kiekybinius parametrus;

2) suformuoti žemės sklypus statinių statybai, sudarant sąlygas investicijoms ir ūkinei veiklai plėtoti;

3) nustatyti ar pakeisti teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypui naudoti;

4) suformuoti žemės juostas komunikaciniams koridoriams ir susisiekimo komunikacijoms įrengti, inžinerinės ir miesto infrastruktūros plėtrai;

5) nustatyti ar pakeisti užstatymo, erdvių, socialinės infrastruktūros išdėstymo principus ir teritorijų naudojimo tipus“ [1].

Detaliųjų planų rengimo etapai sutampa su specialiųjų planų ir bendrųjų planų etapais.

Teritorijų planavimo nauja koncepcija

Dabartinė teritorijų planavimo sistema veikia nuo 1995 m. Ji neužtikrina ilgalaikio vystymo perspektyvos ir sudaro galimybes manipuliuoti galiojančio teisinio reguliavimo nuostatomis, todėl teritorijos užstatomos chaotiškai.

Kad būtų pakeista susidariusi padėtis reikia išleisti naujos redakcijos Teritorijų planavimo įstatymą. Jo gaires numato patvirtinta koncepcija. Ji buvo rengiama atsižvelgiant į užsienio šalių patirtį ir išnagrinėjus teisės aktų trūkumus [32].

Nauja teritorijų planavimo koncepcija leis teritorijų planavimo procesą padaryti aiškesnį, operatyviau reaguojantį į vykstančius pokyčius, sumažės finansinės, žmogiškųjų išteklių ir laiko sąnaudos. Šiems tikslams pasiekti buvo nustatyti uždaviniai, kurie turėtų padėti pasiekti tikslų:

- struktūrinis – atsižvelgiant į užsienio šalis aiškiai apibrėžti teritorijų planavimo ir sprendimų priėmimo lygmenis, dokumentų rūšis, planavimo proceso organizatorius ir t.t.;
- kompetencinis – atskirti valstybės ir savivaldybių kompetenciją rengiant ir tvirtinant teritorijų planavimo dokumentus;
- integracinis – panaikinti prielaidas prieštaravimams tarp skirtingų įstatymų;
- metodinis – rasti geriausią sprendimą planavimo dokumentų turiniui;
- organizacinis – spartinti teritorijų planavimo dokumentų rengimo procesą;
- politinis – apibrėžti visuomenės intereso teritorijų planavimo srityje turinį ir įgyvendinimą;
- ekonominis - sudaryti sąlygas didinti šalies investicinį patrauklumą ir konkurencingumą.

Taip pat buvo išskirti įstatymai, kurie kertasi su teritorijų planavimo įstatymu. Tai rodo, kad įstatymai nesuderinti ir dėl jų kyla neaiškumų bei sunkumų:

„Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105) kartu su strateginį pasekmių aplinkai vertinimą ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais sudaro prielaidas dubliuoti teritorijų planavimo metu atliekamo sprendinių poveikio vertinimo procedūras“ [10].

„Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597) nuostatomis rengiami statybos projektai ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis rengiami detalieji planai (procesas ir sprendiniai) dažnai dubliuoja vienas kitą, teritorijų planavimu siekiant nustatyti konkrečius inžinerinius, statybinius ir technologinius sprendimus“ [10].

E. Ramanausko ir L. Dringelio straipsnyje „Žemės sklypų pertvarkymo patyrimas planuojant miestų teritorijas“ straipsnyje analizuojamas teritorijų planavimo procesas. Įvertinama teritorijų planavimo ir žemėtvarkos būklė remiantis teritorijų planavimo įstatymais, dokumentais

bei autorių patyrimu. Apžvelgiama kitų šalių patirtis planuojant miestus ir remiantis šių šalių dokumentais [19].

Autoriai taip pat pripažįsta, kad techniniu požiūriu, rengiant planus miestams, yra tam tikrų spragų, dėl kurių planavimo kokybė nukenčia. Šias spragas galima sieti su:

1. teritoriniu nuoseklumu, kuris atsiranda tarp bendrųjų planų sprendinių ir jų sprendinius konkretizuojančių detaliųjų planų;
2. neefektyviomis priemonėmis viešoms teritorijoms formuoti [19].

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas – tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, per kurį rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, konsultuojama, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo [11].

Vertinimą privaloma atlikti, kai planai ir programos skirti pramonės, energetikos, transporto, telekomunikacijų, turizmo, žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės, vandens ūkio plėtrai, atliekų tvarkymui, žemės naudojimui (paskirčiai) nustatyti ar teritorijoms planuoti ir lemia ūkinės veiklos projektų, įrašytų į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo plėtros pagrindus. Taip pat rengiami nacionalinio, regiono ir rajono lygmenų bendrojo teritorijų planavimo dokumentai ar esminiai jų pakeitimai [11].

Yra du pagrindiniai tarptautiniai teisės aktai, kurie reglamentuoja planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimą: Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB „Dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo“ ir Jungtinių Tautų poveikio aplinkai įvertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espoo) konvencijos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo protokolas [30].

Europos Sąjungos direktyvos 2001/42/EB „Dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo“ tikslas – sukurti aukštą aplinkos apsaugos lygį ir padėti į rengiamus ir priimamus planus bei programas integruoti aplinkos apsaugos klausimus, kad būtų skatinama tvari plėtra, užtikrinant, kad laikantis šios direktyvos būtų atliekamas tam tikrų planų ir programų, kurių pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai, aplinkos vertinimas [11].

2. RAJONO CHARAKTERISTIKA

Jurbarko rajonas yra pietvakarinėje Lietuvos dalyje – tai pietinis Tauragės apskrities rajonas. Jurbarko miestas yra Jurbarko rajono centras. Miestas įsikūręs dešiniajame Nemuno krante, kuris prie Mituvos žiočių. Dažnai šis regionas vadinamas Nemuno kraštu, nes nusidriekęs 70 km palei didžiausią Lietuvos upę. Rajonas užima 1507,5 kv. km plotą, apie 35 proc. teritorijos užima miškai [22].

Į žemės išteklius įeina:

- žemės ūkio naudmenos,
- miškai,
- rekreacinės teritorijos,
- vandenys,
- žemės gelmės.

Jurbarko rajone pagrindinės naudingosios iškasenos yra žvyras, smėlis, molis ir durpės. Taip pat yra išžvalgyti du naftos telkiniai, bet jie yra maži ir neeksploatuojami. Ežerų Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje nėra gausu, bet tai kompensuoja upių gausa. Didžioji dalis rajono teritorijos patenka į Nemuno mažųjų intakų (daugiausiai Mituvos bei dar mažesnių – Armenos, Viešvilės) ir į pagrindinių Nemuno intakų – Jūros ir Dubysos baseinus. Iš vandens telkinių rekreacijai patraukliausios vietos: Nemunas, Mituva, Dubysa, iš dalies Imsrė, Šaltuona. Jurbarko rajono miškus sudaro – Karšuvos girios miškai, miško parkai, miestų miškai, rekreaciniai miško sklypai. Miškai Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje yra maži ir vidutinio dydžio ir vienas stambus miškų masyvas. Šis miškų masyvas priklauso Karšuvos giriai, dar vadinamai Smalininkų – Viešvilės giria. Panemunių regioninis parkas išsiskiria įspūdingų gamtovaizdžių gausa, kurių apžvalgai yra įrengtos apžvalgos aikštelės: Raudonės pilies didysis bokštas (33,5 m), „Palemono kalno“ piliakalnis, „Gedimino kapo“ piliakalnis, „Ramybės kalnas“, „Bezdžionkalnis“, Kartupėnų piliakalnis [22].

Rajone yra 11 seniūnijų:

- Eržvilko seniūnija;
- Girdžių seniūnija;
- Juodaičių seniūnija;
- Jurbarkų seniūnija;
- Raudonės seniūnija;
- Seredžiaus seniūnija;
- Skirsnemunės seniūnija;
- Smalininkų seniūnija;

- Šimkaičių seniūnija;
- Veliuonos seniūnija;
- Viešvilės seniūnija.

Jurbarko rajono savivaldybėje yra dvi miesto tipo gyvenamosios vietovės – Jurbarkas ir Smalininkai. Miestelio tipo gyvenvietės – Eržvilkas, Vadžgirys, Šimkaičiai, Stakiai, Seredžius, Veliuona, Raudonė ir Viešvilė. Visi šie miesteliai yra seniūnijų centrai, išskyrus Stakius ir Vadžgirį.

Jurbarko rajono žemės ištekliai

Žemės naudojimas

„Visa Lietuvos Respublikos teritorijoje esanti privati, valstybinė ir savivaldybių žemė sudaro Lietuvos Respublikos žemės fondą.

2. Pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį Lietuvos Respublikos žemės fondas skirstomas į:

- 1) žemės ūkio paskirties žemę;
- 2) miškų ūkio paskirties žemę;
- 3) vandens ūkio paskirties žemę;
- 4) konservacinės paskirties žemę;
- 5) kitos paskirties žemę“ [2].

1 lentelė. Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis [22]

Rodikliai	Mato vnt.	Jurbarko raj. sav.	Pagėgių raj. sav.	Šilalės raj. sav.	Tauragės raj. sav.	Tauragės apskritis	Lietuvos Respublika
1	2	3	4	5	6	7	8
Žemės ūkio paskirties žemė	ha bendro ploto	85982	41534	87484	67226	282226	3482946
	%	57,0	77,4	73,6	57,0	64,0	60,7
Miškų ūkio paskirties žemė	ha bendro ploto	55865	8850	25551	40336	130601	1959694
	%	37,1	16,5	21,5	34,2	29,6	30,1
Konservacinės paskirties žemė	ha bendro ploto	738	46	191	2610	3585	40385
	%	0,5	0,1	0,2	2,2	0,8	0,6
Kitos paskirties žemė	ha bendro ploto	5871	2228	3759	6907	18765	381521
	%	3,9	4,1	3,2	5,9	4,3	5,8
Vandens ūkio paskirties žemė	ha bendro ploto	2289	1043	1813	818	5964	178052
	%	1,5	1,9	1,5	0,7	1,4	2,7
Laisvos valstybinės žemės fondas	ha bendro ploto		-	-	-	-	7885
	%	-	-	-	-	-	0,1
Iš viso:	ha bendro ploto	150745	53700	118799	117897	441140	6530023

Palyginus Jurbarko rajono savivaldybės ir Lietuvos Respublikos 2005 metų statistinius duomenis (žr. 1 lentelę) matyti, kad miškų ūkio paskirties žemė naudojama daugiau Jurbarko rajono savivaldybėje, negu Lietuvos Respublikos vidurkis, tačiau visi kiti rodikliai yra mažesni. Šiuos duomenis lėmė rajono geografinė padėtis. Jurbarko rajono savivaldybės teritorija yra Lietuvos žemumos zonoje, kurioje mažesnis kritulių kiekis ir vyrauja lygus nenuotakus reljefas. Jurbarko rajono savivaldybės rytinėje dalyje yra Nemuno žemupio lygumos, kur vyrauja lygus reljefas, upių ir upelių slėniai. Šio rajono dirvožemių našumo balai 43 – 48, todėl naudojamos žemės ūkiui. Likusi Jurbarko rajono savivaldybės dalis daugiausiai yra įmirkusi ir smėlėta, tipiškas miškų dirvožemis. Vietose kur žemė naudojama žemės ūkiui našumo balas yra žemas.

„Žemės ūkio paskirties žemė – žemė naudojama arba tinkama naudoti žemės ūkio produktų gamybai, įskaitant žemės naudotojui priklausančiais gyvenamaisiais namais ir ūkiniais statiniais užstatytus plotus, taip pat žemės sklype esančius miško plotus ir vandens telkinius.“ [28] Jurbarko rajono savivaldybės žemės ūkio paskirties žemė užima 57 proc..

Pagal žemės naudojimo būdą žemės ūkio paskirties žemė skirstoma į 4 grupes:

1. Sodininkų bendrijų žemė;
2. Specializuotų ūkių žemė;
3. Rekreacinio naudojimo žemės sklypai;
4. Kita žemės ūkio paskirties žemė.

„Miškų ūkio paskirties žemė – žemė, kurią užima mišku apaugęs plotas (medynai), taip pat kirtavietės, žuvę medynai, miško aikštelės, medynai, miško keliai, kvartalų, technologinės ir priešgaisrinės linijos, medienos sandėliai, poilsio ir žvėrių pašarų aikštelės, miškui įveisti skirta žemė, miško valdose įsiterpusios žemės ūkio ir kitos naudmenos“ [28].

Jurbarko rajono savivaldybėje miškų ūkio paskirties žemė užima 37,1 proc. Miškų ūkio paskirties žemės plotai gali mažėti dėl jų perdavimo kitai paskirčiai, bet tai kompensuojama, apsodinus mišku žemės ūkio paskirties žemes arba nenaudojamas žemes ir savaiminiu miškų žemės apaugimu.

„Vandens ūkio paskirties žemė – žemė, kuriai priskiriami Kuršių marių, upių, ežerų, tvenkinių, taip pat prieplaukų, elingų, kitų vandens ūkio objektų, pakrančių ir salų užimami plotai.“ [28] Jurbarko rajono savivaldybėje vandenių plotas sudaro 3926 ha, iš jų priskirta vandens ūkio paskirties žemei 2289 ha, tai sudaro 1,5 proc. žemės fondo.

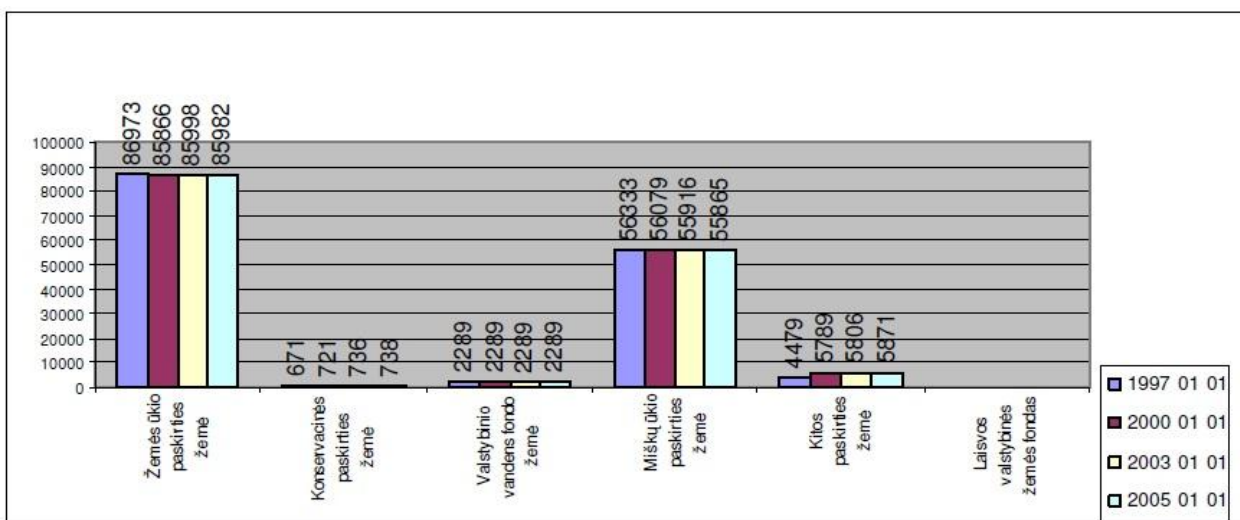
„Konservacinės paskirties žemė – saugomų teritorijų žemė, kuriai priskiriami rezervatai, rezervatinės apyrbės ir kultūros paveldo objektais užimtinai žemės sklypai“ [28].

Jurbarko rajono savivaldybėje konservacinės paskirties žemei priskiriamas Viešvilės gamtinis rezervatas, taip pat gamtos, istorijos archeologijos ir kultūros paminklų teritorijos, kurios užima 738 ha, ir tai sudaro 0,5 proc. viso Jurbarko savivaldybės žemės fondo.

„Kitos paskirties žemė – žemė, pagal teritorijų planavimo dokumentus skirta gyvenamosioms, visuomeninės paskirties, bendro naudojimo, pramonės ir sandėliavimo, komercinių objektų, inžinerinės infrastruktūros teritorijomis bei naudojama naudingųjų iškasenų, atliekų saugojimo, krašto apsaugos ir kitiems tikslams“ [28].

Jurbarko rajono savivaldybėje kitos paskirties žemė užima 3,9proc. žemės fondo. Įvairi ūkinė plėtra, nesusijusi su žemės ūkiu ir miškų ūkiu, rajono savivaldybėje nėra intensyvi. Didžiausią plotą kitos paskirties žemė užima Jurbarko ir Smalininkų miestuose.

„Laisvos valstybinės žemės fondas – neperduota naudotis ir neišnuomota valstybinė žemė, kuri pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą, negražintina natūra“ [28].

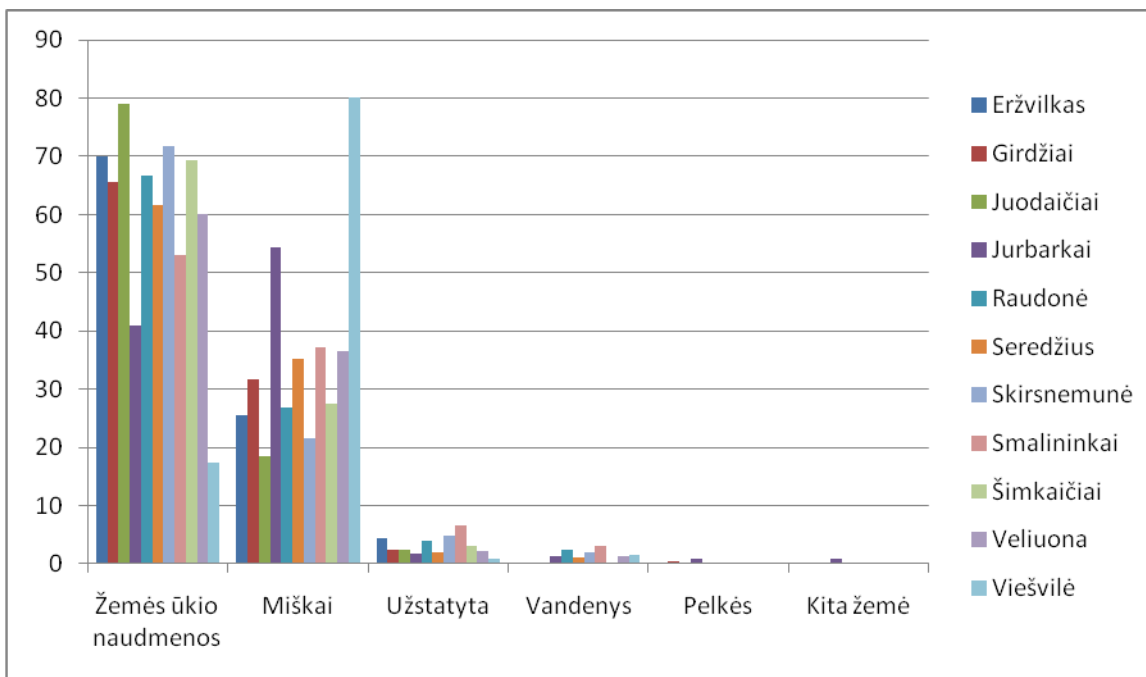

1 pav. Jurbarko rajono savivaldybėje žemės fondo dinamika pagal žemės naudotojų grupes [22]

Pagal statistinius 1997 – 2005 metų duomenis galima matyti, kaip kito žemės tikslinės naudojimo paskirties plotai. Žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemės sumažėjo. Žemės ūkio paskirties žemės 991 ha, o miškų ūkio paskirties žemių 468 ha. Konservacinės paskirties žemių padidėjo 67 ha. Taip pat padidėjo ir kitos paskirties žemių 1392 ha. Valstybinio vandens fondo žemės plotas liko toks pat.

2 lentelė. Jurbarko rajono savivaldybės seniūnijos pagal žemės naudmenas, proc. [22]

Žemės naudmenos	Eržvilko	Girdžių	Juodaičių	Jurbarkų	Raudonės	Seredžiaus	Skirsnemunės	Smalininkų	Šimkaičių	Veliuonos	Viesvilės
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Žemės ūkio naudmenos	70,0	65,5	79,0	40,9	66,8	61,7	71,7	53,1	69,4	60,0	17,4
Miškai	25,5	31,7	18,5	54,3	26,8	35,3	21,5	37,2	27,5	36,6	80,2
Užstatyta	4,4	2,4	2,4	1,8	3,9	2,0	4,8	6,6	3,1	2,2	0,9
Vandenys	0,02	0	0,03	1,2	2,5	1,0	2,0	3,0	0,02	1,2	1,5
Pelkės	0,08	0,4	0	0,9	0	0	0	0	0	0	0
Kita žemė	0	0	0,03	0,9	0	0,02	0	0	0	0,02	0,01
Iš viso:	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

2 pav. Jurbarko rajono savivaldybės seniūnijos pagal žemės naudmenas proc. (remiantis 2 lentelės duomenimis)

Iš 2 paveikslo matyti, kurioje seniūnijoje ir kurios žemės užima didžiausią procentą. Visose seniūnijose daugiausiai procentų užima žemės ūkio naudmenos. Didžiausią plotą žemės ūkio naudmenos užima Juodaičių seniūnijoje – 79 proc., Skirsnemunės seniūnijoje – 71,7 proc. ir Eržvilko seniūnijoje – 70 proc. Miškai didžiausią plotą užima Viešvilės seniūnijoje – 80,2 proc. ir Jurbarkų seniūnijoje – 54,3 proc. Užstatyta teritorija didžiausią plotą užima Smalininkų seniūnija – 6,6proc. ir Skirsnemunės seniūnija – 4,8 proc.

Žemės gėmės

„Naudingųjų iškasenų ištekliai – iširtos gamtinių mineralinių medžiagų sankaupos, galinčios turėti arba turinčios ekonominę vertę“ [4].

Iškasenų išteklių geologinis tyrimas skirstomas į :

- prognozavimą,
- paiešką,
- parengtinę žvalgybą,
- detalią žvalgybą.

Pagal geologinio tyrimo etapų rezultatus skiriamos šios kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių kategorijos:

- spėjami prognoziniai ištekliai,
- aptikti prognoziniai ištekliai,
- parengtiniai išžvalgyti ištekliai,

- detaliai išžvalgyti ištekliai.

„Prognoziniai ištekliai – tai tikėtini perspektyvių teritorijų arba plotų naudingųjų iškasenų ištekliai. Jie skirstomi į spėjamus ir aptiktus“ [5].

„Spėjami prognoziniai ištekliai – tai potencialiai galėjęs susidaryti tam tikro geologinio pramoninio tipo naudingosios iškasenos kiekis. Jų buvimas grindžiamas paleogeografiniu, stratigrafiniu, facijiniu-litologiniu, tektoniniu, petrografiniu, geomorfologiniu ir kitais kriterijais, o kiekis ir kokybė – tikėtiniais parametrais, gautais analogijos su detaliau ištirtais plotais, kuriuose yra tokio paties geologinio pramoninio tipo išteklių, būdu“ [5].

„Aptikti prognoziniai ištekliai – tai ribotuose plotuose aptikta naudingoji iškasena, kurios kiekis ir kokybė yra nustatyti remiantis paieškiniais požymiais (geologiniais ir negeologiniais), taip pat bent vienu tiesioginio ir (arba) distancinio geologinio tyrimo parametru (-ais). Šių išteklių plotų ribos yra grindžiamos geologine ekstrapoliacija“ [5].

„Parengtiniai išžvalgyti ištekliai – tai telkinio arba jo dalies naudingųjų iškasenų ištekliai, kurių kiekis, kokybė, technologinės savybės, hidrogeologinės, kasybos ir kitos sąlygos yra ištirti detalumu, pakankamu atlikti pirminį poveikio aplinkai vertinimą ir apskaičiuoti ekonominę jų vertę. Pagrindiniai šių išteklių parametrai, kurie lemia kasybos ir naudingosios iškasenos perdirbimo būdo pasirinkimą, nustatomi retu (taisyklingu arba netaisyklingu) tinklu atliekant tiesioginius matavimus ir tyrimus, taip pat naudojant ekstrapoliaciją, pagrįstą kitų tiesioginių bei distancinių tyrimų duomenimis arba analogija su detaliai išžvalgytais telkiniais“ [5].

„Detaliai išžvalgyti ištekliai – tai telkinio arba jo dalies naudingųjų iškasenų ištekliai, kurių kiekis, kokybė, technologinės savybės, hidrogeologinės, kasybos ir kitos slūgsojimo sąlygos yra ištirti detalumu, pakankamu sudaryti naudojimo projektą. Pagrindiniai detaliai išžvalgytų išteklių parametrai, naudojami naudingosios iškasenos kasybos ir perdirbimo objektų statybos projektiniams sprendimams priimti bei atlikti planuojamos gavybos poveikio gamtinei aplinkai vertinimą, nustatomi tiesioginiais matavimais ir tyrimais atitinkamu tinklu bei naudingojo klogo ribose naudojant ribotą ekstrapoliaciją, pagrįstą geologiniais, geofiziniais, geocheminiais ir kitais duomenimis“ [5].

Pagrindinės naudingosios iškasenos Jurbarko rajone yra žvyras, smėlis, durpės ir molis ir nafta.

3 lentelė. Jurbarko rajono naudingųjų iškasenų išteklių [22]

Naudingoji iškasena	Mato vnt.	Ištekliai				
		Detaliai išžvalgyti	Parengtiniai išžvalgyti	Prognoziniai aptikti	Viso	Gavyba 2002 m
Žvyras	tūkst. m ³	34493	21069	23500	79062	138
Smėlis	tūkst. m ³	1525	4334	48200	54059	2
Molis	tūkst. m ³	96	2183	6600	8879	-
Durpės	tūkst. t	-	3195	-	3195	-
t.t. mažaskaidės		-	1108	-	1108	-
Nafta	mln. t	-	0,12	-	0,12	-

Žvyras – Jurbarko rajone labiausiai paplitusi arti žemės paviršiaus slūgsanti naudingoji iškasena. Šiai grupei priskiriami visi žvyro arba žvyro – smėlio telkiniai. Ištekliai detaliai išžvalgyti – 34493 tūkst. m³, parengtiniai išžvalgyti – 21069 tūkst. m³, prognoziniai aptikti – 23500 tūkst. m³. Didžiausi žvyro telkiniai sutelkti Kalnėnų telkiniuose. Daugiausiai žvyro naudojama kelių tiesimui ir pagalbiniam statybos darbams.

Smėlis – antroji pagal paplitimą naudingoji iškasena. Rajone yra penki smėlio telkiniai ir perspektyvūs plotai, kurie yra pietinėje rajono dalyje. Detaliai išžvalgyti ištekliai sudaro – 1525 tūkst. m³, parengtinai išžvalgyti – 4334 tūkst. m³, prognoziniai aptikti – 48200 tūkst. m³.

Molis. Rajone molio ištekliai nėra dideli. Yra keturi telkiniai ir perspektyvūs plotai. Vienas detaliai išžvalgytas (Vencloviškių) – 96 tūkst. m³, du parengtinai išžvalgyti – 2183 tūkst. m³ ir vienas prognozinis plotas – 6600 tūkst. m³. Jurbarko rajone esantis molis tinkamas plytų gamybai, tačiau pastaruoju metu nei vienas telkinys neeksploatuojamas.

Durpės. Jurbarko rajone detaliai išžvalgytų telkinių nėra. Yra aštuoni durpių telkiniai, kurie parengtinai išžvalgyti. Jų plotas – 3195 tūkst. t, iš jų mažaskaidžių durpių – 1108 tūkst. t. Rajone yra nedideli durpynai, kurie nesiekia 100 ha. Gero susiskaidymo durpės gali būti naudojamos kurui bei organinėms ir organinėms – mineralinėms trąšoms gaminti, o mažaskaidės durpės daugiausia naudojamos produkcijai žemės ūkiui gaminti.

Nafta. Jurbarko rajone detaliai išžvalgytų ir prognozinių aptikti telkinių nėra. Yra du parengtinai išžvalgyti naftos telkiniai, kurie sudaro 12 mln. t. Esantys telkiniai yra maži ir neeksploatuojami.

Vandenys

Paviršinių vandenų struktūrą formuoja upės, ežerai ir tvenkiniai. Didžioji Jurbarko rajono teritorijos dalis patenka į Nemuno mažųjų intakų baseiną, jį sudaro Mituvos, Armenos baseinai. Šiaurinėje ir rytinėje Jurbarko rajono savivaldybės dalyje yra Jūros ir Dubysos baseinai, kurie patenka į pagrindinius Nemuno intakus. [22]

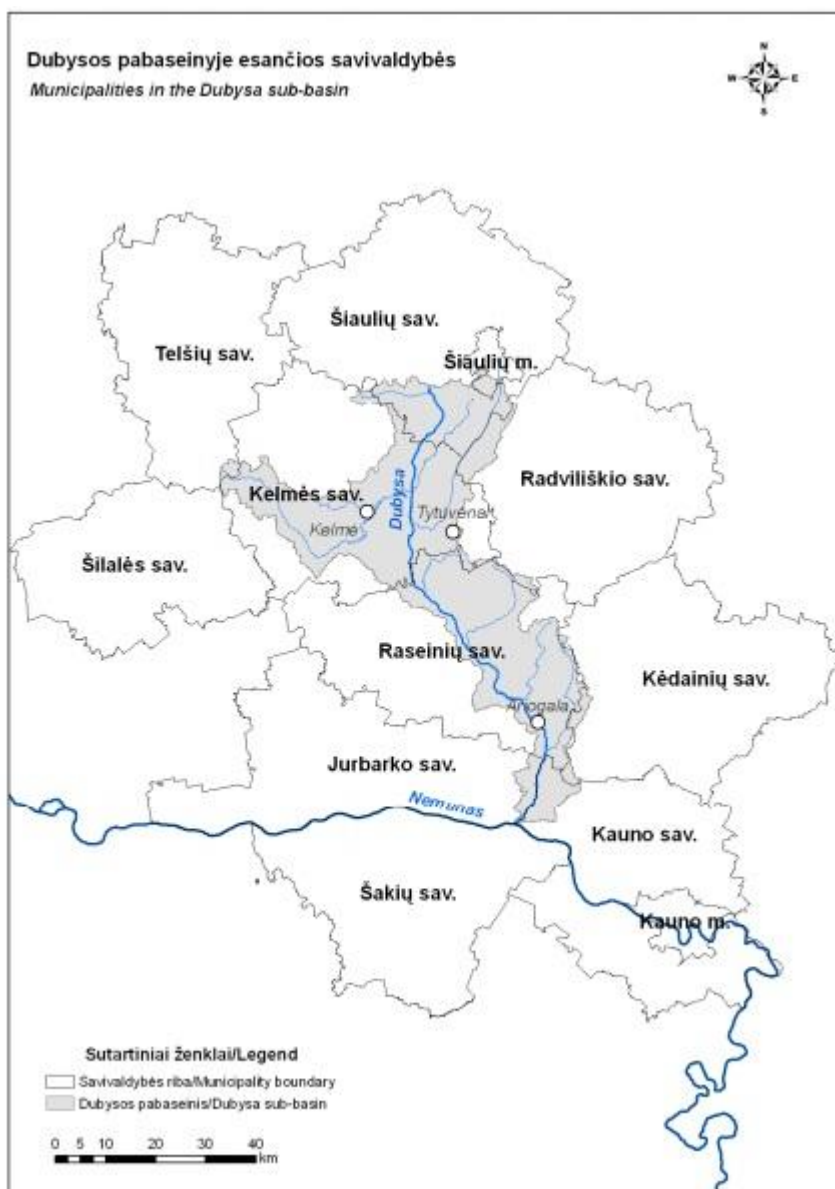

3 pav. Nemuno upės mažųjų intakų pabaseinis ir savivaldybių ribos [29]

3 paveiksle pateiktos Nemuno mažųjų intakų pabaseinyje esančios savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybėje pabaseinis užima 70,8 proc. ploto [29]. Nemunas teka pietine Jurbarko rajono riba, apie 70 km atkarpa. Upės baseino plotas 46816 km², ilgis 475 km. „Jurbarko rajono atkarpoje Nemunas teka plačiu (1,5 – 2 km) ir giliu slėniu, upės vaga taip pat plati (iki 500 m) ir palyginti tiesi“ [22].

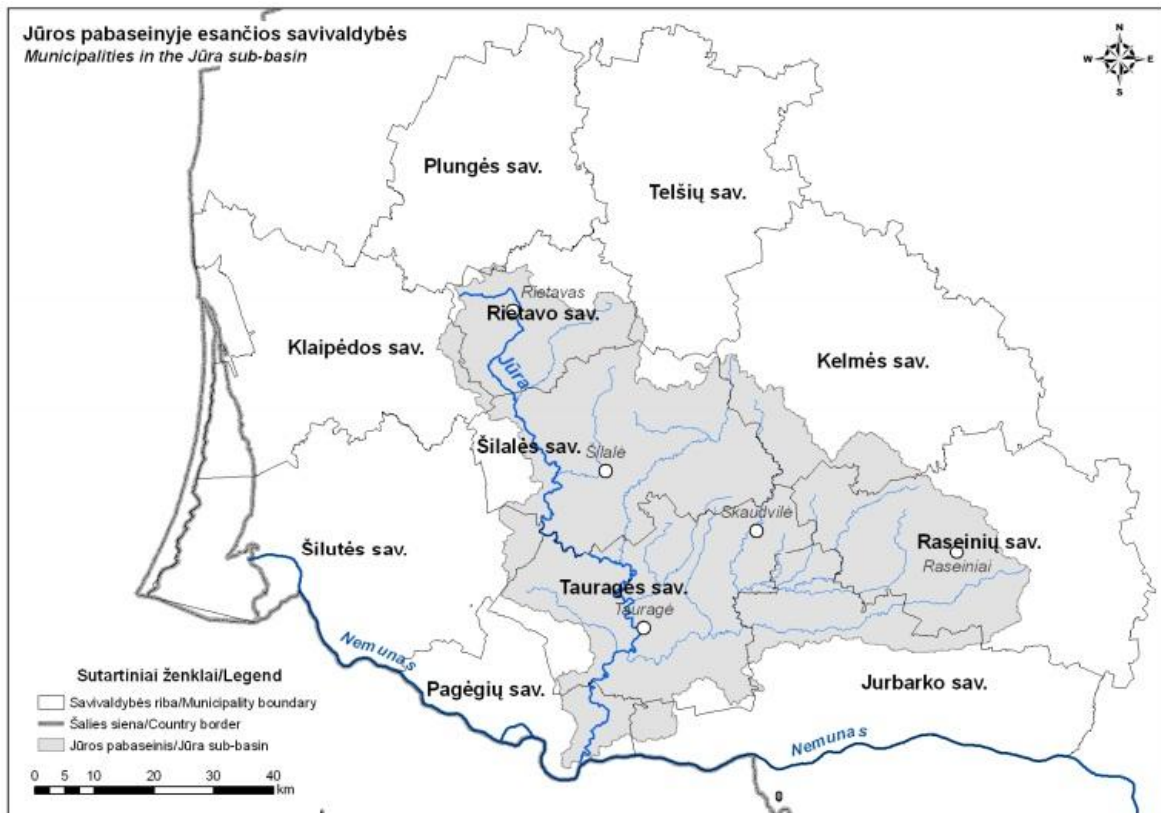
„Didžiausią rajono teritorijos ploto dalį užima Mituvos baseinas“ [22]. „Upės ilgis 102 km, o baseino plotas 773 km². Baseine vyrauja lygus reljefas, todėl upių nuolydžiai nedideli, upių vagos negiliai įsirižusios“ [22]. „Didžiausi Mituvos intakai patenkantys į Jurbarko rajono teritorijos ribas Vidauja, Antvardė, Asla, Snieta. Vidauja yra dešinysis Mituvos intakas, jos ilgis 45,2 km, o plotas baseino 124 km². Antvardė yra kairysis intakas, jos ilgis 41,3 km, o baseino plotas 86 km². Asla yra dešinysis intakas, jos ilgis 33,1 km, o baseino plotas 65 km². Snieta yra kairysis intakas, jos ilgis 20,7 km, o baseino plotas km². Suformuoti tvenkiniai iš dalies kompensuoja natūralių ežerų trūkumą [22].

4 paveiksle matyti, kad Jurbarko rajono savivaldybės, Dubysos upė kerta rytinį kraštą. Upės ilgis siekia 139 km, baseino plotas 2033 km². Jurbarko rajone Dubysos baseinas užima nedidelį plotą, todėl nei vieno didesne intako čia nėra [22].

4 pav. Dubysos upės pabaseinyje esančios savivaldybės [29]

Antras pagal plotą Jurbarko rajone Jūros baseinas (žr. paveikslą 5). Baseino dalis į Jurbarko rajono teritoriją papuola šiaurės vakarų dalyje. „Pati upė neteka Jurbarko rajono žemėmis, tačiau teka Jūros intakas Šešuvis, kurio ilgis 114,9 km, baseino plotas 1916 km²“ [22]. Didžiausias Šešuvio intakas Šaltuona, kiti intakai mažesni: Upė, Upyna, Trišiūkštė, Alsa ir kt [22].

5 pav. Jūros upės pabaseinyje esančios savivaldybės [29]

Rekreacija

„Rekreaciniai ištekliai – gamtinės ar kultūrinės aplinkos savybės (taip pat ir rekreacinė infrastruktūra), tinkamos žmonių visaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti“ [7].

Pagrindinius rekreacinės aplinkos išteklius sudaro:

- gamtinė aplinka, tinkanti poilsiui bei sveikatos ir darbingumo atstatymui;
- rekreacijos reikmėms tinkantis kultūros paveldas;
- turizmo paslaugų ir specialaus intereso objektai;
- viešojo turizmo infrastruktūra.

Jurbarko rajonas turi gausybę gamtinių ir kultūrinių išteklių, kuriais gali pritraukti turistus. Todėl Lietuvos Respublikos bendrajame plane Jurbarko rajono pietinė dalis priskiriama labai didelio potencialo rekreaciniam arealui [27].

4 lentelė. Jurbarko rajono rekreacinių resursinių arealų potencialo pobūdis [22]

Arealo Nr.	Resursinio arealo zonų pavadinimas	Gamtinės aplinkos išteklių turtingumas	Kultūros paveldo turtingumas	Rekreacinės aplinkos sveikumas	Rekreacinės aplinkos atsparumas
I	Seredžiaus ir Dubysos	G1	K2	A1	E3
I	Veliuonos-Raudonės	G1	K1	A2	E3
I	Jurbarko- Smalininkų	G1	K1	A2	E1
II	Viešvilės-Girdžių	G1	K2	A1	E2
III	Eržvilko-Pašaltuonio	G2	K2	A1	E2
IV	Stakių-Vadžgirio	G3	K3	A1	E1

Indeksų reikšmės :

Gamtinės aplinkos rekreacinių išteklių turtingumas (miškų plotų kiekis, vietovių vaizdingumas):

- turtingi – G1;
- vidutiniškai turtingi – G2;
- neturtingi – G3.

Kultūrinės aplinkos turtingumas (nacionaliniu mastu kultūros paminklų, kultūros vertybių sandrauba, etnokultūrinių bruožų, reikšmingų istorinių faktų, juos liudijančių paminklų):

- turtingi – K1;
- vidutiniškai turtingi – K2;
- neturtingi – K3.

Rekreacinės aplinkos sveikumas (oro ar vandens tarša, sausos ar drėgnos vietos):

- geras – A1;
- vidutiniškas – A2;
- prastas – A3.

Rekreacinės aplinkos ekologinis atsparumas (tinkamumas intensyviai masiniam rekreaciniam naudojimui):

- didelis – E1;
- vidutiniškas – E2;
- mažas – E3 [22].

Rekreacinės teritorijos gali būti žemės ūkio, vandens ūkio ir kitos paskirties žemėje, išskyrus konservacinės paskirties teritorijas. Gamtinius rekreacinius išteklius sudaro: želdiniai (miškai, miško parkai, parkai), vandens telkiniai (rekreacijai tinkami ežerai, tvenkiniai, upės, upeliai), geomorfologinės struktūros (kalvos, slėniai, šlaitai ir t.t.) ir estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai [22].

Vandens telkiniai yra vienas iš svarbiausių gamtinės aplinkos veiksnių rekreacijoje. Šiuo aspektu Jurbarko rajone esantys vandens telkiniai nėra tinkami poilsiavimui arba mažai patrauklūs. Tinkami poilsiavimui: Nemunas, Mituva, Dubysa, iš dalies Imsrė ir Šaltuona.

Didžiausia Lietuvos upė Nemunas, daugiau kaip 70 km vingiuoja pietiniu rajono pakraščiu. Nemunas turi didžiausią potencialą vystyti turizmą ne tik rajono, bet ir šalies mastu, tačiau upės užterštumas tai sumenkina. Taip pat nemažą potencialą turi Dubysa ir jos slėnis. Tačiau viską apsunkina, nes upės žemupys paskelbtas ichtiologiniu draustiniu. Mituva yra pamėgta žvejotojų, bet nepakankamai naudojama vandens turizmui.

Miškai dar vienas gamtinės aplinkos veiksnių rekreacijoje. Miškai pagal tinkamumą skirstomi į: tinkamus poilsiavimui, iš dalies tinkamus poilsiavimui, esamos būklės mažai tinkamus, tačiau perspektyvoje naudotinus poilsiavimui, esamos būklės netinkamus poilsiavimui. Šiuos aspektu tinkami poilsiuoti miškai yra vakarinėje dalyje, kur yra Karšuvos girios miškai.

Geomorfologinės struktūros išskiria išraiškingesnę, nemonotonišką reljefą. Išraiškingiausia yra pietinė rajono dalis, priklausanti Nemuno slėnio geomorfologiniam kompleksui.

Estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai susideda iš visų prieš tai minėtų veiksnių.

Miškai

„Miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, kita miško augalija, taip pat išretėjęs ar dėl žmogaus veiklos ir gamtinių veiksnių netekęs augalijos (kirtavietės, degavietės, aikštės). Laukuose, pakelėse, prie vandens telkinių, gyvenamosiose vietovėse ir kapinėse esančios medžių grupės, kelio juostose ar geležinkelių želdinių apsaugos zonose įveisti želdiniai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai bei miestuose ir kaimo vietovėse esantys žmogaus įveisti parkai nelaikomi mišku. Šių želdinių priežiūrą, apsaugą ir naudojimą reglamentuoja Želdynų įstatymas“ [3].

Jurbarko rajone miškai užima daugiau nei trečdalį teritorijos ploto – 55,9 tūkst. ha. Miškingumas yra didesnis už vidutinį šalyje ir didžiausias Tauragės apskrityje. Iki 2020 metų numatyta 3 proc. padidinti miškingumą Lietuvoje. Jurbarko rajone numatyta apželdinti nederlingas ir nenaudojamas žemes. Jurbarko rajone daugiausiai yra maži ir vidutinio dydžio miško masyvai tik į vakarus nuo Jurbarko prasideda stambus miško masyvas, kuris tęsiasi iki Tauragės. Šis miško masyvas vadinamas Karšuvos giria arba Smalininkų – Viešvilės giria. Ši giria susideda iš Varnaitinės, Globių, Lemantiškių, Kalnėnų, Antšvenčių, Leipgirių, Viešvilės, Jūravos, Balandinės miškų.

Valstybinės reikšmės miškus Jurbarko rajone patikėjimo teise valdo VĮ Jurbarko miškų urėdija ir Raseinių miškų urėdija. Jurbarko miškų urėdijai tenka 29894 ha, o Raseinių miškų urėdijai tik 8282 ha.

Miškai pagal ūkininkavimo režimą, tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį skirstomi į grupes:

- I grupė – rezervatiniai miškai. Tikslas – palikti miškus natūraliai augti;
- II grupė – specialiosios paskirties miškai. Jie skirstomi į:
 - ekosistemų apsaugos miškus. Tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus;
 - rekreacinius miškus. Tikslas – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką;
- III grupė – apsauginius miškus. tikslas – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;
- IV grupė – ūkinius miškus. tikslas – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną [3].

Bendrojo plano sprendiniai

„Bendrojo plano sprendinių projektą sudaro sprendinius atspindintys brėžiniai bei tekstas (aiškinamasis raštas). Aiškinamajame rašte taip pat pateikiami pagrindiniai rodikliai, charakterizuojantys esamą būklę ir planuojamus jos pasikeitimus“ [5].

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui žemės ūkio paskirties žemėj reikalinga rengti kaimo plėtros žemėtvarkos projektus ir žemės konsolidacijos projektus.

Žemės ūkio paskirties žemė

Jurbarko savivaldybės bendrajame plane išskirtos 8 agrarinės teritorijos, kurios suformuotos teritorijos funkcinio zonavimo pagrindais:

- 1) esamos būklės įvertinimas žemės naudojimo ir aplinkosaugos požiūriu;
- 2) dirvožemių tipų, granulimetrinės sudėties, melioracinės būklės analizė;
- 3) miškotvarkos duomenų analizė;
- 4) urbanistinės plėtros poveikio ir gyvenamosios, visuomeninės, ūkinės paskirties statinių racionalaus išdėstymo poreikis;
- 5) gamtinio karkaso formavimo ypatumų įvertinimas [22].

Agrarinių teritorijų naudojimo funkcinį prioritetų zonos:

Z_U Intensyvi siaurai specializuotų ūkių veikla urbanizuojamose teritorijose. Šioje zonoje daugiausiai vyrauja kitos paskirties žemė. Ji skirta koncentruotos urbanizacijos ir turizmo vystymui. Atsižvelgiant į didėjančią gyventojų koncentraciją, rekomenduojamas tankus smulkių specializuotų intensyvios veiklos ūkių tinklas derinant jų sodybų vietą ir planuojamas statybas su

miestų plėtrą numatančiais bendraisiais planais ar specialiaisiais planais. Naujų miškų įveisimas turėtų būti leidžiamas suformavus jų ribas specialiaisiais ir detaliaisiais planais [22].

Z_{IG} Intensyvi žemės ūkio veikla labai geroje ir geroje žemėse zona. Šiai zonai priskirta beveik visa Jurbarko rajono savivaldybė, išskyrus Viešvilės ir Smalininkų seniūnijas. Dėl vertingų dirvožemių, galimybės panaudoti ariamajai žemei ši teritorija tinkamiausia tradiciniam ūkiui. Tai – augalų auginimas pardavimui (kviečiai, miežiai, linai, rapsai) taip pat javų auginimas pašarams. Naujų teritorijų miškų ūkio paskirties bei kitos paskirties žemėms įsisavinti nenumatoma [22].

Z_{IV} Intensyvi žemės ūkio veikla vidutinės ūkinės vertės žemėse zona. Šiai zonai priskirta Viešvilės ir Smalininkų seniūnijos. Jų ūkinė vertė vidutiniška, dalį dirvų reikia kalkinti. Šiose žemėse siūloma auginti bulves ir žieminius rugius. Miškais apsodinti apleistus, toliau nuo kelio esančius žemės plotus [22].

Z_R Intensyvios rekreacijos zona apima rekreacinio vystymo arealus. Jie išsidėstę Mituvos ir Armenos upių slėniuose, prie Viešvilės miesto. Šios vietovės už valstybinių parkų ribų yra vertingiausios estetiniais išteklių. Zonos tikslinga statyti poilsio namus, turizmo ir sporto šakų statinius, stovyklavietes, prekybos įmones, kitus paslaugų ir pramogų statinius. Gyvenamoji statyba galima tik esamose sodybose ir detaliajame plane nurodytose vietose. Likusi teritorija naudojama žemės ūkio arba miškų ūkio veiklai [22].

Z_{PRP} Panemunių regioninio parko (Žemės ūkio paskirties žemės esančios ūkinio prioriteto funkcinėse zonose). Tai teritorijos esančios Panemunių regioniniame parke. Valstybinių parkų ūkinio prioriteto zonose galima ekstensyvi miškų ūkio ir žemės ūkio veikla.

Z_{VR} Viešvilės valstybinis rezervatas. Jokia žemės ūkio veikla nevystoma [22].

Z_S Žemės ūkio paskirties žemė esanti draustiniuose, Natūra 2000 teritorijose. Zonos pagrindinės funkcijos – vertingų gamtinių kompleksų ir objektų apsauga ir tausojantis naudojimas. Joje ribojamos statybos [22].

Z_E Ekstensyvaus ūkininkavimo zona gamtiniame karkase. Rekomenduojamas tausojantis bei ekologinis ūkininkavimas [22].

Miškų ūkio teritorijos

„Bendrojo plano sprendinių, įgyvendinančių miško ūkio paskirties žemės ir miškų tvarkymą, planuojantys dokumentai yra miškų išdėstymo schemas ir vidinės miškotvarkos projektai“ [22].

„Jurbarko rajono savivaldybė patenka į vidurio Lietuvos mišrių lapuočių – spygliuočių zonos du miškų plėtros pozonius“ [22] :

Vakarų Aukštaitijos našių miškų lapuočių – eglės pozonis. Svarbiausias uždavinys norint plėsti miško plotą – apsodinti miškų tarpumiškes, užmirkusias, mažiausiai žemdirbystei tinkamas vietas regioninės svarbos Nemuno – Dubysos takoskyros ruože [22].

Suvalkijos našių ir labai našių spygliuočių – lapuočių miškų pozonis. Šiame pozonyje siūloma apželdinti mišku Nemuno – Dubysos takoskyros ruožą [22].

Jurbarko rajono savivaldybėje ne miško žemėje miško įveisimas numatomas pirmiausia gamtinio karkaso teritorijoje ir rekreacinėse teritorijose, po to – nusausintose apleistose ir dirvonuojančiose žemėse su mažos ūkinės vertės dirvožemiais [22].

2007 – 2020 m. laikotarpyje numatyta užželdinti mišku apie 462 ha žemės ūkio ir kitiems tikslams skirtose žemėse. Numatytas įveisimas žemės ūkio paskirties žemėje leis padidinti ekosistemų apsaugos ir apsauginių miškų plotus [22].

5 lentelė. Galimas miškų plotų padidėjimas Jurbarko rajono savivaldybėje 2007 – 2017 m. [22]

Nr.	Rodikliai	Tūkst.. ha	
		Jurbarko r. sav.	Tauragės apskritis
1.	Miškų plotas 2007 m. sausio 1 d.	57,5	145,5
2.	Miškų plotų pokyčiai:		
3.	1) dėl miškų įveisimo žemės ūkio paskirties ir kitose žemėse	0,5	3,5
4.	2) dėl savaiminio apaugimo mišku žemės ūkio naudmenose ir kitose žemės naudmenose	0,4	1,5
	Iš viso:	0,9	5,0

Jurbarko rajono bendrajame plane numatyti pagrindiniai miškų ūkio paskirties žemės naudojimo būdai.

C1 – rezervatų miškai. Tai I grupės miškai. Jiems priskirti Viešvilės valstybinio rezervato miškai. Ūkininkavimo tikslas – palikti miškus natūraliai augti [22].

M2 – vyrauja rekreacinių miškų sklypai. Šie miškai numatyti projektuojamose rekreacinio prioriteto teritorijose taip pat rekreaciniuose IIB grupės miškuose. Rekreaciniai miškai skirstomi į: miško parkų miškus, miestų miškus ir rekreacinius miško sklypus [22].

M1,M3 – vyrauja ekosistemų apsaugos ir apsauginių miškų sklypai. Šie miškai numatyti ekosistemų apsaugos II A grupėje. Jie skirstomi į: draustinių miškus, saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų, buveinių ir gamtos išteklių sklypų miškus, III grupės apsauginius miškus, valstybinių parkų apsauginių zonų miškus, gamyklų sanitarinių zonų

miškus, kelių apsaugos ir estetiškos reikšmės miškus, laukų apsauginius miškus, vandens telkinių apsaugos zonų miškus. Šiuose miškuose užtikrinama ekosistemų apsauga ir biologinės įvairovės išsaugojimas bei gausinimas [22].

M4g – ūkinių miškų sklypai (gamtinio karkaso teritorijose). Jų funkcija tiekti ūkiui ir gyventojams medieną laikantis aplinkosaugos reikalavimų bei gamtinio karkaso nuostatų nenualinant miškų, alyti orą, palaikyti gruntinio vandens lygį [22].

M4 – ūkinių miškų sklypai (ne gamtinio karkaso teritorijose). Šie miškai numatomi eksploataciniuose miškų plotuose, kurie nepatenka į jautriausias gamtines teritorijas. Juose būtina užtikrinti racionalų, tolygų miško išteklių naudojimą, produktyvumo ir kokybės gerinimą. Jų funkcija tiekti šalies ūkiui ir gyventojams medieną, valyti orą ir gruntinio vandens lygį [22].

Kasybos pramonės teritorijos

Jurbarko savivaldybėje šiuo metu eksploatuojami devyni karjerai, kurių bendras plotas 1243,1 ha. Karjerai, kurie patenka į gamtinį karkasą ar saugomas teritorijas, siūloma eksploatuoti iki pilno išteklių įsisavinimo ir rekultivuoti teritorijas [22].

Jurbarko rajono savivaldybėje siūloma 2007 – 2017 metais detalai išžvalgyti ir eksploatuoti 18,9 ha molio karjerą Varnaičiuose [22].

Rekreacinės teritorijos

Vienas iš svarbiausių uždavinių plėtojant rekreaciją Jurbarko rajono savivaldybėje – plėsti rekreacijai gamtinėje aplinkoje specializuotų teritorijų tinklą ir kurti jų infrastruktūrą [22].

3. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS

„Savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai (žr. 1 priedą) negali tiesiogiai reglamentuoti žemės naudojimo ir teritorijos tvarkymo sąlygų, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka turi poveikį specialiųjų ir detaliųjų planų rengimui“ [22].

Jurbarko savivaldybės bendrojo plano sprendiniai įgyvendinami vykdant savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus t. y. detaliuosius planus, specialiuosius (žemėtvarkinius planus) ir žemės sklypo planus (prilyginamus detaliajam planavimo dokumentui).

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo analizei panaudoti Jurbarko savivaldybės teritorijos planavimo dokumentai parengti nuo 2008 m. kovo 27 d., kai buvo patvirtintas Jurbarko rajono savivaldybės bendrasis planas, iki 2012 m. gruodžio 31 d. Duomenys gauti iš Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Urbanistikos skyriaus „Prašymų įregistruoti detaliuosius ir specialiuosius planus į teritorijų planavimo registrą registro (A6)“ [33].

6 lentelė. Teritorijų planavimo dokumentų parengtų 2008 – 2012 metų laikotarpiu pasiskirstymas [33]

Dokumento rūšis	2008-03-27	2009	2010	2011	2012	Viso
Specialusis (žemėtvarkinis)	15	24	20	24	28	111
Detalusis planas	7	18	8	12	13	58
Specialusis planas	-	-	2	-	1	3
Specialusis (žemės sklypo planas)	11	8	9	18	11	57
Viso	33	50	39	54	53	

Specialieji (žemėtvarkiniai) bei specialieji (prilyginami detaliajam planavimo dokumentui) planai rengiami prie esamų pastatų formuojant žemės sklypus, kurių paskirtis tokia pat kaip ir pastato paskirtis. Nors daugiausiai parengta specialiųjų (žemėtvarkinių) planų (žr. 6 lentelę), tačiau šie planai turi nedidelę įtaką žemės ištekliams.

Rengiant detaliuosius planus yra keičiama pagrindinė tikslinė žemės paskirtis. Detalieji planai rengiami vadovaujantis bendrojo plano sprendiniais. Iš pateiktos 6 lentelės matosi, kad daugiausiai detaliųjų planų buvo parengta 2009 metais, t. y. 18, po to kai buvo patvirtintas bendrasis planas. Šis detaliųjų planų skaičius sudaro net 31 proc. visų detaliųjų planų skaičiaus, parengtų Jurbarko rajono savivaldybėje. 2010 m. – 2012 m. laikotarpiu parengta nuo 14 proc. iki 22 proc.

Žemės ūkio paskirties žemė

Vienas iš bendrojo plano sprendinių žemės ūkio paskirties žemėse yra intensyvi siaurai specializuotų ūkių veikla urbanizuotose teritorijose. Ši zona apima kaimo vietas urbanizuotose teritorijose. Šio sprendinio įgyvendinimui ir gyventojų poreikiams tenkinti leidžiama rengti detaliuosius planus ir keisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Duomenys surinkti iš (žr. Literatūros sąrašą 34.) registro gauto iš Jurbarko rajono savivaldybės.

7 lentelė. Žemės ūkio paskirties žemės paskirties pakeitimas į kitos paskirties žemę pagal naudojimo būdus (ha) [34]

Naudojimo būdai	2008	2009	2010	2011	2012	Viso
Gyvenamosios teritorijos	3,1500	4,5789	14,0140	2,2705	5,0695	29,0829
Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	1,0249	0,5570	11,9245	2,9500	0,0783	16,5347
Komercinės paskirties objektų teritorijos	-	-	-	-	0,6100	0,6100
Naudingųjų iškasenų teritorijos	-	-	-	8,5871	-	8,5871
Rekreacinės teritorijos	-	9,5249	-	-	0,7200	10,2449
Visuomenės paskirties teritorijos	-	-	-	-	0,3000	0,3000
Viso	4,1749	14,6608	25,9385	13,8076	6,7778	

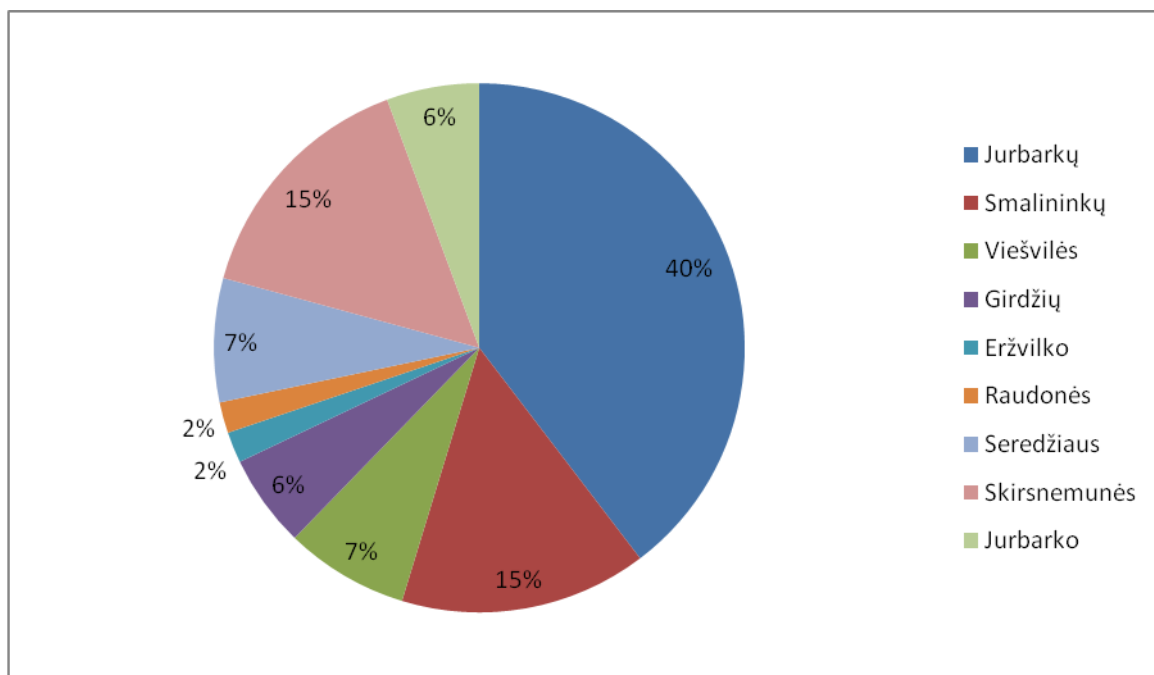
7 lentelėje pateikta statistinė informacija, kiek žemės ūkio paskirties žemės buvo pakeista į kitos paskirties žemę nuo 2008 metų iki 2012 metų, ir į kokius pagrindinės žemės naudojimo būdus. Daugiausiai žemės ūkio paskirties žemės pakeista 2010 metais. Tai sudaro 41 proc. visų pakeistų paskirčių teritorijų. Iš pateiktų duomenų lentelėje matome, kad gyvenamosios teritorijos yra 29,0829 ha ploto, tai sudaro 48 proc. nuo visų pakeistų į kitos paskirties žemę teritorijų (pakeista į gyvenamąsias teritorijas į vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų statybai). Žemės ūkio paskirties žemės paskirtis taip pat pakeista į inžinerinės infrastruktūros teritorijas vėjo jėgainių, nuotekų valymo įrenginių, telekomunikacijų antenų statybai. Tai sudaro 26 proc. visų pakeistų paskirčių teritorijų. Rekreacinės teritorijos sudaro 16proc. visų pakeistų teritorijų.

8 lentelė. Žemės ūkio paskirties žemės pakeitimas į kitos paskirties žemę pagal seniūnijų teritorijas (ha) [34]

Seniūnijos	2008	2009	2010	2011	2012	Viso
Jurbarkų	3,0000	2,1713	15,7185	12,2576	4,5100	37,6574
Smalininkų	0,7341	1,4976	-	0,3000	0,2242	2,7559
Girdžių	0,4408	-	-	-	0,9200	1,3608
Viešvilės	-	0,3800	-	0,4000	0,3331	1,1131
Seredžiaus	-	5,5249	-	0,6500	-	6,1749
Skirsnemunės	-	1,0870	1,1935	0,2000	0,7122	3,1927
Jurbarko	-	4,000	8,6365	-	-	12,6365
Eržvilko	-	-	0,3900	-	-	0,3900
Raudonės	-	-	-	-	0,0783	0,0783

Iš pateiktų duomenų 8 lentelėje matome, kad ženkliai skiriasi Jurbarkų seniūnijoje žemės ūkio paskirties žemės pakeitimas į kitos paskirties žemę nuo kitų seniūnijų. Šioje seniūnijoje buvo pakeista žemės naudojimo paskirtis 37,6574 ha teritorijoje, tai sudaro 58 proc. nuo visų pakeistų paskirčių Jurbarko rajone, o mažiausiai Raudonės seniūnijose tik 0,0783 ha, tai nesudaro nei 1 proc. nuo visų pakeistų paskirčių Jurbarko rajone. 2008 metais buvo mažiausiai pakeista žemės ūkio paskirties žemės į kitą paskirtį, o 2010 metais daugiausiai.

Teritorijos planavimo dokumentų (detaliųjų planų), keičiant žemės ūkio paskirties žemės sklypų paskirtis į kitos paskirties žemę, daugiausiai parengta Jurbarkų seniūnijos teritorijoje. Jurbarkų seniūnijos teritorija apjuosia Jurbarką lanku iš rytų, šiaurės, vakarų pusės, t.y. arčiausiai miesto esanti seniūnija. Antroje vietoje yra Smalininkų ir Skirsnemunės seniūnijos, nuo Jurbarko miesto nutolusios po 10 km, todėl ten taip pat yra nemažai parengta žemės paskirties keitimo planavimo dokumentų. Jurbarkų, Smalininkų ir Skirsnemunės seniūnijos randasi arčiausiai Jurbarko miesto ir Nemuno upės.

6 pav. Žemės ūkio paskirties žemės sklypų paskirties keitimas pagal seniūnijas 2008 – 2012 m. procentais [34]

Net 70 proc. į kitos paskirties žemę paskirtį iš žemės ūkio paskirties keitimo dokumentų buvo parengta 2008 – 2012 m. Jurbarkų, Skirsnemunės, Smalininkų teritorijose.

9 lentelė. Jurbarkų seniūnijos kaimų, kuriuose buvo keičiama žemės sklypų paskirtis į kitos paskirties žemę naudojimo būdai (ha) [34]

Kaimų pavadinimai	Gyvenamosios teritorijos	Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (vėjo jėgainių)	Inžinerinės infrastruktūros teritorijos (karjerai)	Komercinės paskirties objektų teritorijos
Rotulių k.	-	2,9500	-	-
Naujasodžių k.	10,0240	-	-	0,6100
Greičių k.	0,7000	-	3,7510	-
Kalnėnų k.	-	-	4,8307	-
Pašvenčio k.	0,3568	-	-	-
Geišių k.	-	11,7245	-	-
Jurbarkų k.	0,0913	-	-	-
Dainių k.	-	-	-	-
Jokymiškių k.	0,8100	-	-	-
Kuturių k.	1,0456	-	-	-
Giedrių k.	0,3157	-	-	-

Naujasodžių kaimas randasi Jurbarko miesto rytinėje pusėje, šalia Lauko gatvės, už kurios yra prekybos centrai, aptarnavimo įstaigos, daugiabučiai gyvenamieji pastatai, todėl pagal bendrąjį planą toje vietoje numatyta gyvenamųjų vietovių plėtra esamų žemės ūkio paskirties sklypų sąskaita. Šiame kaime gyvenamosios teritorijos padidėjo 10.024 ha po detaliųjų planų rengimo, kai buvo keičiama žemės paskirtis.

Iš atsinaujinančių šaltinių elektros energijos gamybai Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nebuvo numatyta teritorijų, tik numatyta atlikti galimybių studiją ir išlaikyti esamą 330 kV, 110 kV elektros perdavimo tinklą, atnaujinant susidėvėjusius įrengimus.

2008 metais ir 2009 metais buvo pradėtos statyti pavienės vėjo jėgainės. Pirmosios vėjo jėgainės buvo pastatytos Rotulių kaime, Jurbarkų seniūnijoje ir Naukaimio kaime, Skirsnemunės seniūnijoje, Jurbarko rajono savivaldybėje. Detaliaisiais planais buvo pakeista žemės ūkio žemės sklypų paskirtis į kitą paskirtį, inžinerinės infrastruktūros teritorijas. Dėl vėjo jėgainėms skirtų teritorijų, kurios užėmė 0.9082 ha žemės ūkio paskirties teritorijose, bendrojo plano nereikėjo keisti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymo 12 straipsnio 4 dalimi, nes šios teritorijos nesudarė 20 procentų bendro konkrečios teritorijos pažymėto ploto. Rengiant detaliuosius planus, buvo atliktos poveikio aplinkai vertinimo atrankos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo 2000 m. rugpjūčio 15 d. įstatymu Nr.4-1495, taip pat numatytos aplinkosauginės priemonės kraštovaizdžio aplinkai (bokštai dažomi pilkai žalia spalva), apsaugai nuo triukšmo (vietoj grotuoto bokšto įrengiant aptakius bokštus bei mažinant apsisukimų skaičių) ir kitos [35].

2010 metais, atsiradus dideliui poreikiui elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių šaltinių, buvo parengtas Vėjo jėgainių parko Jurbarko rajone Skirsnemunės ir Rotulių kadastrinėse vietovėse specialusis planas (žr. 2 priedą). Šio plano tikslas yra „nustatyti teritoriją, kurioje būtų galima įrengti vėjo jėgainių parkus, atsižvelgiant į poveikį kraštovaizdžiui, aplinkai ir žmonių sveikatai, sukurti alternatyvius ir švarius elektros energijos tiekimo šaltinius, įjungiant į bendrą respublikos elektros energijos tiekimo sistemą“ [35].

Vėjo jėgainių parko Jurbarko rajone Skirsnemunės ir Rotulių kadastrinėse vietovėse specialusis planas buvo rengiamas, vadovaujantis Jurbarko rajono strateginiu plėtros planu 2006 – 2015 metams, kuriame numatoma inicijuoti ir remti energijos gamybos iš alternatyvių ir atsinaujinančių šaltinių investicinius projektus. Buvo remtasi Tauragės regiono plėtros planu 2006 – 2013 metams, kurio vienas iš uždavinių numato atsinaujinančių energijos šaltinių jėgainių statybą. Nacionalinėje energetikos strategijoje (Valstybinės žinios. 2007, Nr. 11-430) yra numatyta atsinaujinančių energijos išteklių dalį bendrame šalies pirminės energijos balanse 2025 m. padidinti ne mažiau kaip iki 20 proc. [35].

Specialiajame plane planuojama teritorija užima 8305 ha ploto ir yra išsidėsčiusi dviejose Jurbarko rajono savivaldybės Jurbarkų ir Skirsnemunės seniūnijose. Pagal Jurbarko rajono bendrąjį planą ši teritorija numatyta kaip žemės ūkio paskirties žemė.

Teritorija vėjo jėgainių parko statybai buvo parinkta atsižvelgiant į vėjo greitį konkrečiose teritorijose. Atliktų tyrimų duomenimis vidutinis vėjo greitis 50 m aukštyje siekia 5,3 – 7,3 m/s. Planuojamoje teritorijoje vidutinis vėjo greitis 50 m aukštyje yra 5 – 5,5 m/s. Tai yra geras rodiklis vėjo energetikai vystyti. Šioje vietovėje vyrauja žemės ūkio paskirties žemė tai yra dirbami laukai, ganyklos, šienaujamos pievos. Žemės paviršiaus reljefas beveik lygus. Vėjo jėgainių parko zonoje nėra miškų, nėra aukštų pastatų, neaptenka į saugomas teritorijas. Planuojamoje teritorijoje yra mažas gyventojų tankumas ir yra mažėjimo tendencija. Vėjo jėgainių parko zonoje yra daug apleistų ir sunykusių neapgyvendintų sodybų. Teritoriją, kurioje numatomas vėjo jėgainių parkas, kerta 110 kV ir 330 kV elektros perdavimo linijos. Vėjo jėgainėms yra galimybė jungtis prie esamo elektros tinklo. Elektros perdavimo linijos turi pakankamai galingumo būsimai vėjo jėgainių parko elektros energijai priimti [35].

Specialiuoju planu buvo priimta: įrengti vėjo jėgainių parką Jurbarko rajono Skirsnemunės ir Rotulių kadastrinėse vietovėse, gaminamą elektros energiją perduoti į 110 kV elektros tinklą, detaliuosius planus rengti specialiojo plano pagrindu bei konkretizuoti vėjo jėgainių vietas. Rengiant detaliuosius planus bus numatoma esamos infrastruktūros išsaugojimas ir melioracijos įrenginių išsaugojimas [35].

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius numatoma teritorijos vystimosi darba.

Po Vėjo jėgainių parko Jurbarko rajone Skirsnemunės ir Rotulių kadastrinėse vietovėse specialiojo plano parengimo patvirtinimo, 2010 m. buvo parengti detalieji planai 11.9245 ha ploto teritorijai. Šios teritorijos sudaro 77 procentus visų vėjo jėgainėms skirtų teritorijų [35].

Rekreacinės teritorijos

Rekreacijos teritorijos skirtos susipažinti su Jurbarko savivaldybės gamtinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis bei tenkinančios gyventojų poreikius poilsiui gamtoje. Bendrajame plane išskirtos intensyvios rekreacijos zonos, kuriose pirmenybė teikiama visų rekreacijos rūšių plėtrai, kuriama intensyviai lankyti pritaikyta aplinka rekreacinė inžinerinė infrastruktūra, naujos statybos ir tvarkymo priemonės, kurias turi iš esmės gerinti turistinės ir poilsio aplinkos kokybę (žr. 3 priedą).

2009 m. po bendrojo plano patvirtinimo rekreacinės teritorijos plėtėsi žemės ūkio paskirties žemės sąskaita. Detaliaisiais planais 5,5249 ha teritorijos Seredžiaus seniūnijos Klausučių ir Goniūnų kaimuose buvo pakeista paskirtis į rekreacines teritorijas skirtas ilgalaikio poilsio statiniams ar statinių grupėms statyti: sveikatingumo kompleksus, nakvynės paslaugų namus, poilsio namus. Šios teritorijos randasi prie Klausučių ir Goniūnų tvenkinių. 4,00 ha ploto

rekreacinės teritorijos suformuotos Jurbarko miesto seniūnijos teritorijoje prie Mituvos upės kempingo ir turizmo bazei statyti. Girdžių seniūnijoje prie Girdžių tvenkinio 2012 m. suformuotas 0,72 ha ploto rekreacinės teritorijos sklypas ilgalaikio (stacionarių) poilsio pastatų statybai [36; 40].

Igyvendinant bendrojo plano sprendinį ekstensyviai rekreacijai t. y. tausojančio vystymo rekreacinės zonos, kur leidžiama formuoti tik minimalią rekreacinę infrastruktūrą, išsaugant gamtinę aplinką ir natūralų kraštovaizdį, buvo parengtas projektas Imsrės upės pakrantės pritaikymui viešėjai turizmo infrastruktūrai. [41]

Bendrajame plane rekreacinių teritorijų tvarkymo nuostatomis įgyvendinti numatyta stiprinti prie Nemuno upės esančius: Seredžiaus, Veliuonos, Raudonės miestelius bei Pilies I kaimo gyvenvietę. Sprendiniuose numatyta „sukurti puikios kokybės paslaugas teikiančią turistų aptarnavimo infrastruktūrą, plėtojant poilsio ir pramogų paslaugas“ [22]. Tačiau 2008 – 2012 metų laikotarpiu rekreacinių teritorijų, skirtų ilgalaikio poilsio statinių ar statinių grupėms statyti Skirsnemunės, Veliuonos, Raudonės, Seredžiaus seniūnijų teritorijose, kurios patenka į Panemunių regioninio parko ribas ir yra arčiausiai Nemuno upės, nebuvo suformuota. Investuotojams yra nepatrauklūs griežti Panemunių regioninio parko apsaugos reglamento reikalavimai ir apribojimai, kurie trukdo išvaizdžių teritorijų plėtrai.

Miškų ūkio paskirties žemė

Lietuvos miškų ūkio politikos strategijoje (žr. 4 priedą) numatyta Respublikos miškingumą padidinti 3proc. Remiantis šia strategija, Jurbarko rajono strategijoje numatyta 2007 – 2020 m. apželdinti 462 ha teritoriją, mišku kasmet mišku apsodinant 27 ha plotą [22].

10 lentelė. Miško žemės plotai Jurbarko savivaldybėje pagal miškų grupes (ha) [22; 23; 24; 25]

Metai	Miškų grupė					Iš viso
	I Rezervatiniai miškai	II		III Apsauginiai miškai	IV Ūkiniai miškai	
		A Ekosistemų apsaugos miškai	B Rekreaciniai miškai			
2009	655,9	2559,5	310,1	5511,1	48457,3	57493,9
2010	655,9	2 559,5	292,2	5 511,7	48 465,5	57 484,8
2011	655,9	2 559,5	292,2	5 511,9	48 465,2	57 484,7
2012	655,9	2559,6	292,2	5511,6	48465,6	57484,9

Duomenys 10 lentelei surinkti iš „Lietuvos miškų ūkio statistika“ žurnalo, kuris patalpintas Valstybinės miškų tarnybos puslapyje. Jame surinkti duomenys iš Valstybinės miškų tarnybos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės įmonės Registrų centras. Iš lentelės matyti, kaip kito Jurbarko savivaldybėje miško žemės plotai pagal miškų grupes nuo 2009 m. iki 2012 m. Rezervatinių miškų plotas nekito, ekosistemų apsaugos miškų padaugėjo ir tik nežymiai 2012 m., 2010 metais rekreacinių miškų sumažėjo 17,9 ha ir toliau šis skaičius nebekito. Apsauginių miškų plotas kiekvienais metais kito. Nuo 2009 m. iki 2011 m. jų skaičius didėjo, buvo 0,80 ha prieaugis, tačiau 2012 metais sumažėjo 0,30 ha. Ūkinių miškų plotai kiekvienais metais kito. Nuo 2009 metų padidėjo 0,30 ha. Susumavus visus miškų plotus matyti, kad per laiko tarpą 2009 – 2012 m. bendras jų plotas nepakito.

Pateiktoje 11 lentelėje per laikotarpį nuo 2009 metų iki 2012 metų matyti, jog bendras miškų plotas nesikeitė, keitėsi tik žemės naudojimo paskirties plotai. Žemės naudojimo paskirties žemės suskirstytos į privačias ir valstybines. Žemės ūkio paskirties žemės, sudėjus privačią ir valstybinę žemę, padaugėjo 98,6 ha. Privačių žemės ūkio paskirties miškų sumažėjo 4,98 ha, o valstybinių miškų plotas padidėjo net 93,62 ha. Miškų ūkio paskirties privačių miškų plotas padidėjo 95,54 ha, valstybinių miškų, kuriuos valdo urėdijos ir nacionaliniai parkai, sumažėjo 267,24 ha, viską susumavus miškų ūkio paskirties miškų sumažėjo 171,7 ha. Kitos paskirties žemėje miškų plotas padidėjo 73,1 ha.

11 lentelė. Miško žemės pasiskirstymas pagal tikslinę žemės naudojimo paskirtį (ha)

[23; 24; 25; 26]

Metai	Bendras miškų plotas	Žemės ūkio paskirties žemėje			Miškų ūkio paskirties žemėje				Kitos paskirties žemėje		
		Iš viso	Privatūs miškai	Valstybiniai miškai	Iš viso	Privatūs miškai	Iš viso	Valstybiniai miškai	Iš viso	Privatūs miškai	Valstybiniai arba valstybės
2009	57510,40	2978,28	2059,97	918,31	53705,95	14037,69	39668,26	39414,56	826,17	0,50	825,67
2010	57510,40	3041,81	2064,82	976,99	53642,35	14044,16	39598,19	39407,89	826,24	0,57	825,67
2011	57510,40	3073,67	2063,09	1010,58	53530,79	14049,59	39481,20	39290,90	905,94	0,57	905,37
2012	57510,40	3076,88	2064,95	1011,93	53534,25	14133,23	39401,02	39290,90	899,27	0,57	898,70

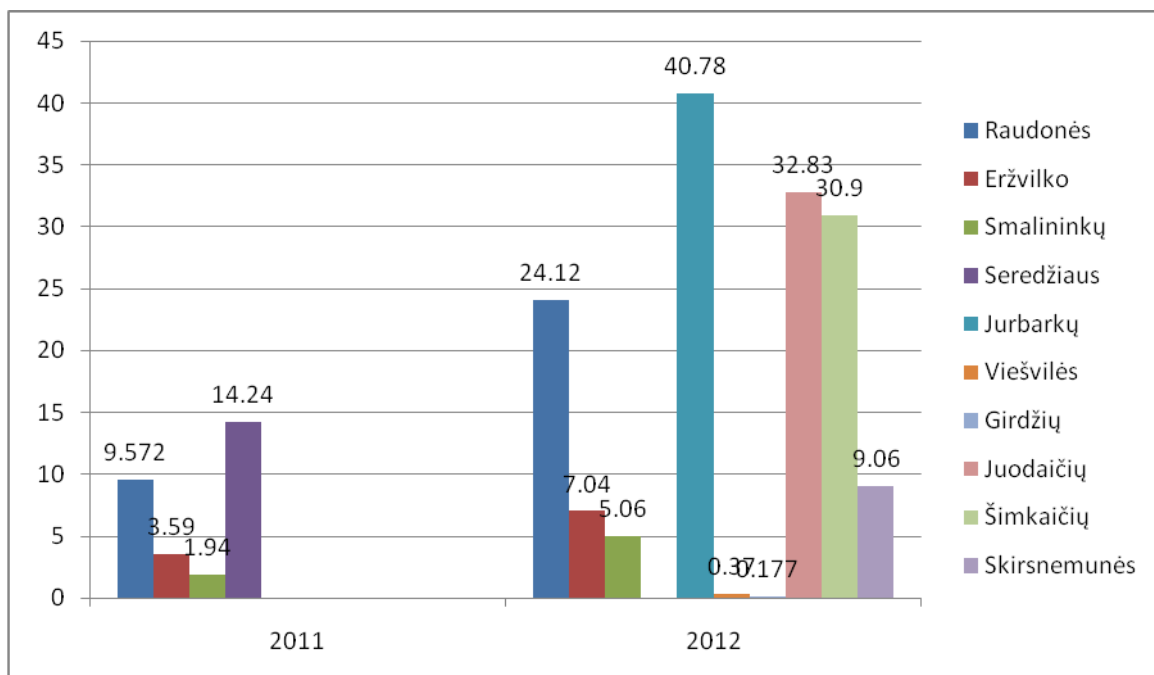
Nederlingų žemės ūkio paskirties žemių apsodinimas mišku vadovaujantis „Dėl miško įveisimo ne miško žemėje“ įsakymu, nekeičiant žemės sklypų paskirties. [13]

Duomenys gauti iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Jurbarko skyriaus, kurie neįtraukti į registrą.

12 lentelė Ne miško paskirties žemėje apsodintų mišku sklypai [34]

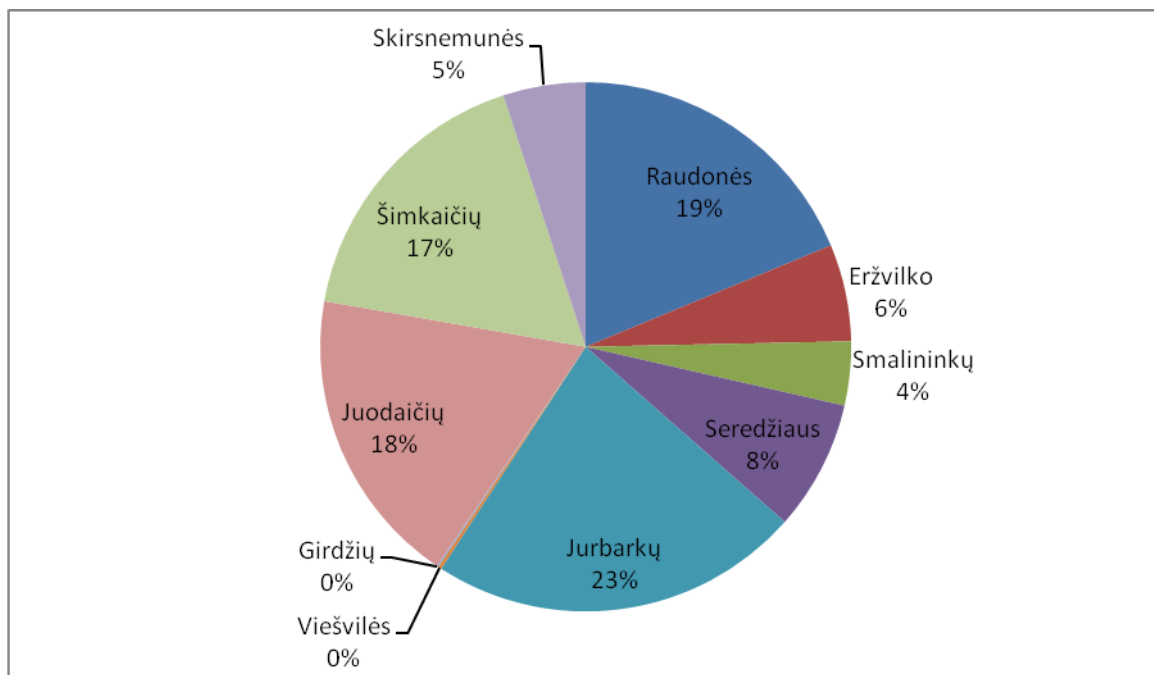
Seniūnija	Kaimas	Apsodinamo sklypo plotas (ha)
2012 metais		
Raudonės	Raudonėnų	5,5720
Eržvilko	Varlaukio	3,5900
Smalininkų	Endriušių	1,9400
Seredžiaus	Vyliaudų	14,2400
Raudonės	Abručių	4,0000
2011 metais		
Raudonės	Klapatinės	10,2400
Eržvilko	Daugėlių	7,0400
Jurbarkų	Kažemėkų	3,3900
Jurbarkų	Kažemėkų	17,0000
Raudonės	Milkūniškės	1,2300
Smalininkų	Endriušių	2,5300
Jurbarkų	Kažemėkų	3,3900
Viešvilės	Ridelkalio	0,3700
Girdžių	Girdžių	0,1770
Juodaičių	Mišiūnų	3,7100
Šimkaičių	Jovališkės	4,9500
Skirsnemunės	Skirsnemunės	0,9000
Juodaičių	Pakarklio	11,0000
Jurbarkų	Kažemėkų	17,0000
Skirsnemunės	Jakaičių	5,0000
Raudonės	Pasnietalio	11,4200
Šimkaičių	Openiškės	23,5200
Šimkaičių	Vadžgirio	2,4300
Raudonės	Milkūniškės	1,2300
Smalininkų	Endriušių	2,5300
Skirsnemunės	Molynės	3,1600
Iš viso 2011 metais		132,217
Iš viso 2012 metais		29,342

12 lentelėje pateikti duomenys, apie miškus apsodintus ne miško žemėje, jų plotas 2011 m. ir 2012 m. bei nurodytos seniūnijos. Susumavus duomenis matyti, kad 2011 m. apsodintas plotas mišku ne miško žemėje yra ženkliai didesnis. Tai 4,5 karto daugiau, nei 2012 m.

7 pav. Miškas, pasodintas ne miško žemėje, seniūnijose (ha) [34]

7 paveikslėlyje aiškiai matyti, kad Jurbarkų seniūnijoje 2012 m. buvo daugiausiai apsodinta mišku ne miško žemėje 2011 m. buvo tik keturios seniūnijos, kurioms buvo suteikti leidimai apsodinti mišku ne miško paskirties žemę, o 2012 m. jau devyniose.

8 pav. Miškas pasodintas ne miško žemėje (proc.) [34]

8 paveikslėlyje pateikti 2011 – 2012 m. miškų pasodintų ne miško žemėje plotų duomenys suskirstyti seniūnijomis. Diagrama parodo tarpusavio santykį procentais. Labiausiai išsiskiria keturios seniūnijos, kurios išvardytos pagal procentų dydį mažėjimo tvarka: Jurbarkų, Raudonės, Juodaičių, Šimkaičių. Jos bendrai sudaro net 77 proc. visų plotų.

Žemės gelmių (kasybos pramonės) teritorijų sprendinių analizė

Bendrajame Jurbarko rajono savivaldybės plane numatyta, kad „reikia sukurti racionalią naudingųjų iškasenų naudojimo sistemą bei parengti karjerų eksploatacijos projektus, steigti naujus smėlio, žvyro, durpių ir molio kasybos karjerus“ [22].

2010 metais buvo įsteigti nauji Kalnėnų smėlio ir Greičių žvyro karjerai (žr. 5 priedą ir 6 priedą).

Jurbarko rajono Kalnėnų telkinio smėlio ištekliams išgauti Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos išdavė 2010 m. vasario 10 d. leidimą Nr. 6–10, naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes. Kalnėnų smėlio 4,8307 ha ploto karjeras įsteigtas detaliuoju planu pakeitus miškų ūkio paskirties ūkinių miškų žemės sklypus į kitos paskirties naudingųjų iškasenų teritoriją naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) smėlio karjero įrengimui. Remiantis, 1994 m. lapkričio 22 d. Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi, miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje. Miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131 patvirtintas Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašas, kuris taikomas visais atvejais, neatsižvelgiant į šios žemės nuosavybės formą [39].

Naujasis smėlio karjeras randasi tarp Kalnėnų smėlio telkinio I ir III sklypų prognoziniame plote. Virš Kalnėnų smėlio telkinio plynai iškirstas buvęs miškas. Tik pietvakariniame ir šiaurės rytiniame planuojamo naudoti ploto pakraštyje dar esama miško, kuris stipriai pažeistas 2009 m. balandžio 26 d. miške siautėjusio gaisro. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento Jurbarko rajono agentūros 2009 m. birželio 29 d. „Miško valdos sanitarinės būklės įvertinimo akte“ nustatyta, kad 90 proc. medžių lajų yra visiškai nudžiūvę, kita dalis medžių yra džiūstantys. Esant pavojui buvo tikimybė susidaryti liemenų kenkėjų židiniams, todėl buvo rekomenduota atlikti plyną sanitarinį kirtimą ir tam buvo išduoti leidimai [39].

Lygiagrečiai smėlio gavybos darbams vykdomi pažeistų žemių rekultivacijos darbai. Kai kasybos sklypo dalyje pilnai iškasami smėlio ištekliai, pradedami (pagal suderinto kasybos - rekultivacijos projekto sprendinius) rekultivacijos darbai – iškastoje karjero dalyje šlaitai nulėkštinami iki 20°, tam panaudojant kasybos sklypo pakraščiuose bei šlaituose neiškastą smėlį.

O ant nulėkštinant suformuotų šlaitų paskleidžiamas augalinis sluoksnis bei sodinamas miškas. Mišką pagal sutartį su planuojamos veiklos organizatoriumi atsodins miškininkai [39].

Detalus teritorijos rekultivavimo projektas parengtas kartu su telkinio naudojimo projektu, suderintas ir patvirtintas Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2010 m. liepos 12 d. leidimu Nr. 2310 leidžiama naudoti Jurbarko rajono Greičių telkinio žvyro išteklių dalį (žr. 6 priedą).

Greičių žvyro 3,05 ha ploto karjeras įsteigtas detaliuoju planu pakeitus žemės ūkio paskirties žemės sklypo paskirtį į kitos paskirties naudingųjų iškasenų teritoriją naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) smėlio karjero įrengimui [37].

Greičių smėlio ir žvyro telkinys detalčiai išžvalgytas buvo 1978 m. ir užima 21.5 ha. Didesnė telkinio dalis – apie 15.50 ha plote yra išekspluatuota ir rekultivuota į vandens telkinį. Naujasis žvyro karjeras 3,05 ha yra likusioje išžvalgyto telkinio dalyje. Iškasus naudingąjį sluoksnį, teritorijoje susiformuos vandens telkinys [37].

Dainių durpių telkiniui buvo išduotas Lietuvos geologijos tarnybos 2006 m. sausio 23 d. leidimas Nr. 1p – 06 (žr. 7 priedą), naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes. Virš šio telkinio, kurio plotas 179,4 ha, yra apaugęs savaiminiu mišku, todėl 2012 m. vasario 29 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos posėdyje buvo nepritarta detaliuojo plano rengimui sklypo suformavimo kitos paskirties naudingųjų iškasenų teritorijas naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) durpių karjero įrengimui. Dainių durpyno teritorijoje esantį mišką nutarta įregistruoti miškų kadastrė.

Jurbarko savivaldybės Viešvilės, Smalininkų, Jurbarkų, Eržvilko ir Girdžių seniūnijų teritorijoje rasta skalūninių dujų. Skalūninės dujos mažiau teršia aplinką negu nafta ar akmens anglis. Šios dujos yra pigesnės už gamtines dujas. Skalūninių dujų telkiniai Lietuvos teritorijoje yra maždaug 2 km gylyje. Numatomi šių telkinių žvalgyimo darbai. [42]

Vandenys

Jurbarko rajone nauji vandens telkiniai atsiranda baigus eksploatuoti žvyro karjerus. Išekspluotavus Greičių karjerą atsiras 3,05 ha tvenkinys.

IŠVADOS

1. Jurbarko savivaldybės bendrojo plano sprendiniai žemės išteklių klausimais įgyvendinami, parengus teritorijų planavimo dokumentus (specialiuosius, detaliuosius planus).

2. Jurbarko savivaldybės didžiausią dalį užima žemės ūkio paskirties žemė. Žemės ūkio paskirtis buvo pakeista į kitos paskirties žemę detaliaisiais planais 65 ha teritorijoje. Tai sudaro nepilnai 1 proc. savivaldybės žemės ūkio paskirties žemės.

3. Gyvenamųjų teritorijų plėtra žemės ūkio paskirties žemės sąskaita vykdoma prie Jurbarko miesto ribų, daugiausiai Jurbarkų seniūnijos teritorijoje. Šioje seniūnijoje buvo pakeista žemės naudojimo paskirtis 37,6574 ha teritorijoje, tai sudaro 58 proc. nuo visų pakeistų paskirčių Jurbarko rajone.

4. Sparčiai mažėjant gyventojų skaičiui seniūnijose ir lėtėjant ekonomikai, bendrojo plano sprendiniai žemės klausimais vykdomi lėtai.

5. Rengiant bendrąjį planą, nebuvo atsižvelgta į strateginius plėtros planus: Jurbarko rajono 2006 – 2015 m., Tauragės regiono 2006 – 2013 m. planus bei Nacionalinės energetikos strategiją ir nenumatytos sprendiniuose teritorijų zonos elektros energijos gavybai iš atsinaujinančių šaltinių. Todėl 2010 metais buvo parengtas „Vėjo jėgainių parko Jurbarko rajone Skirsnemunės ir Rotulių kadastrinėse vietovėse specialusis planas“. Tai skatina energetinę nepriklausomybę, galimybę gauti pajamas už parduotą elektros energiją, kas pakeltų ekonominę svarbą rajono ir šalies mastu. Įgyvendinant šį planą, atsirastų investicijų ir naujų darbo vietų. Kitos paskirties inžinerinės infrastruktūros teritorijos atsirado, pakeitus žemės ūkio paskirties žemę į kitos paskirties žemę.

6. Miškai nederlingose žemėse ūkio paskirties žemėse, nekeičiant žemės paskirties, užsodinami miškingiausiose seniūnijose: Jurbarkų, Juodaičių, Šimkaičių, Raudonės. Pagal bendrojo plano sprendinius Jurbarko rajone numatyta kasmet apželdinti 27 ha plotą. Remiantis vien privačių miškų savininkų apsodiniu, šis sprendinys vykdytas ir viršytas, nes vien tik per 2011 m. apsodinta mišku 132 ha teritorijai.

7. Intensyvios rekreacijos sprendiniai vykdomi Serežiaus seniūnijoje ir Girdžių seniūnijoje, prie esamų tvenkinių numatant pastatyti stacionarius poilsio paskirties statinius.

8. Ekstensyvios rekreacijos sprendiniai vykdomi Jurbarko miesto seniūnijos teritorijose, pritaikant Imsrės upės pakrantes visuomenės poilsiui.

9. Rekreacinių teritorijų, skirtų ilgalaikio poilsio statiniams ar statinių grupėms statyti, plėtra, nevykdoma teritorijose, kurios patenka į Panemunių regioninio parko teritoriją, nes trukdo griežti apribojimai (pvz. teritorijos užstatymo plotas, sklypų padalinimas).

10. Išžvalgytos naudingųjų iškasenų teritorijos ir įrengti naudingųjų iškasenų karjerai smėlio ir žvyro gavybai, remiantis bendrojo plano sprendiniais.

11. Smėlio karjeras įrengtas ūkinių miškų paskirties žemėje. Jį baigus eksploatuoti, numatyta visą teritoriją atsodinti mišku.

REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI

1. Jurbarko rajono savivaldybei intensyvinti detaliojo plano sprendinių įgyvendinimą žemės išteklių klausimais.
2. Saugomų teritorijų tarnybai peržiūrėti Panemunių regioninio parko apsaugos reglamentą pagal Saugomų teritorijų įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuriam buvo pritarta Lietuvos Respublikos seime 2013 m. kovo 28 d., siekiant sumažinti neigiamą reglamento įtaką prie Nemuno upės esančių Raudonės, Veliuonos, Seredžiaus seniūnijų plėtrai.
3. Sudaryti verslui sąlygas eksploatuoti išžvalgytą Dainių durpyną, sukuriant darbo vietas Jurbarko rajono gyventojams.
4. Aplinkos ministerijai inicijuoti skalūninių dujų telkinių žvalgybą Jurbarko rajono savivaldybėje.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymas//Valstybės žinios. 1995, Nr. 107-2391.
2. Lietuvos Respublikos Žemės įstatymas//Valstybės žinios. 1994, Nr. 34-620.
3. Lietuvos Respublikos Miškų įstatymas//Valstybės žinios. 1994, Nr. 96-1872.
4. Lietuvos geologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos direktoriaus 1999 m. rugsėjo 17d. įsakymas Nr. 39 „Dėl kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių klasifikacijos“//Valstybės žinios. 1999, Nr. 81-2407.
5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7d. įsakymas Nr. D1-263 „Dėl apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo, Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“// Valstybės žinios. 2004, Nr. 83-3029.
6. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. D1-519 „Dėl Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. 426 „Dėl Panemunių regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“// Valstybės žinios. Nr. 87-4195.
7. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. D1-35 „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“//Valstybės žinios. 2004, Nr. 18-554.
8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymas Nr. D1-151 „Dėl žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“//Valstybės žinios. 2005, Nr. 41-1317.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11d. nutarimas Nr. 1160 “Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendijimo“//Valstybės žinios. 2003, Nr. 89-4029.
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 31d. nutarimas Nr. 422 „ Dėl naujos redakcijos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo koncepcijos“//Valstybinės žinios. 2010, Nr. 47-2248.
11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimas Nr. 967 “Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo”//Valstybės žinios. 2004, Nr. 130-4650.
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 1098 “Dėl Nemuno upių baseinų rajono valdymo plano ir priemonių vandensaugos teiksams Nemuno upių baseinų rejeone pasiekti programos patvirtinimo”//Valstybės Žinios. 2010, Nr. 90-4756.

13. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 2d. įsakymas Nr. 3D-130/D1-144 „Dėl miško įveisimo ne miško žemėje“//Valstybės žinios. 2004, Nr. 55-1918.

14. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija Darbotvarkė 21. – Vilnius: MORŪNAS IR Ko, 2011.

15. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, 2003.

16. Europos Sąjungos tarnyba, Briuselis, 2006.

17. Johanesburgo darnaus vystymosi deklaracija, įgyvendinimo planas: Lututė, 2004.

18. Bardauskienė D. Eksperimentinių vertinimų taikymas rengiant miesto bendrąjį planą// Urbanistika ir architektūra: Vilnius. – Technika, 2007.

19. Ramanauskas E., Dringelis L., Žemės sklypų pertvarkymo patyrimas planuojant miestų teritorijas// Urbanistika ir architektūra: Vilnius. – Technika, 2011.

20. Vaišnoras A. Europos Sąjungos aplinkos politika: Vadovėlis. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2011.

21. Vėbra E., Vaišnoras V., Naruševičius V. it kt. Aplinkos politika ir valdymas: Vadovėlis. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2008.

22. Jurbarko savivaldybės rajono bendrasis planas// <http://www.jurbarkas.lt/index.php?-1353269612>; prisijungimo laikas: 2011-10-20.

23. Lietuvos miškų ūkio statistika 2009// http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/miskustatistika/2009/02_LMUSproc.20'09.pdf; prisijungimo laikas: 2013-03-12.

24. Lietuvos miškų ūkio statistika 2010// http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/miskustatistika/2010/02proc.20Miskuproc.20ukioproc.20statistikaproc.202010_m.pdf; prisijungimo laikas: 2013-03-12.

25. Lietuvos miškų ūkio statistika 2011// http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/miskustatistika/2011/02proc.20Miskuproc.20ukioproc.20statistikaproc.202011_m.pdf; prisijungimo laikas: 2013-03-12.

26. Lietuvos miškų ūkio statistika 2012// http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/miskustatistika/2012/02proc.20Miskuproc.20ukioproc.20statistikaproc.202012_m.pdf; prisijungimo laikas: 2013-03-12.

27. Lietuvos Respublikos bendrasis planas// <http://www.am.lt/LSP/files/Aplinkapilnas.pdf>; prisijungimo laikas: 2011-10-24.

28. Lietuvos Respublikos žemės fondas// <http://www.zis.lt/Zemes-apskaita-754.html>; prisijungimo laikas: 2012-05-06.

29. Nemuno upių baseinų rajono valdymo planas// http://vanduo.gamta.lt/files/patvirtinta_Nemuno_UBR_Planas.pdf; prisijungimo laikas: 2012-09-17
30. Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo vadovas// <http://www.am.lt/VI/files/0.963772001168320854.pdf>; prisijungimo laikas: 2012-10-11.
31. Rio +20// http://www.am.lt/VI/rubric.php3?rubric_id=1535; prisijungimo laikas: 2013-02-08.
32. Teritorijų planavimo nauja koncepcija// http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=9798; prisijungimo laikas: 2012-12-13.
33. Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Urbanistikos skyriaus „Prašymų įregistruoti detaliuosius ir specialiuosius planus į teritorijų planavimo registrą registro (A6)“
34. Nacionalinės žemės tarnybos Jurbarko skyriaus leidimų ne miškų ūkio paskirties žemei apsodinti mišku registras
35. Vėjo jėgainių parko Jurbarko rajone Skirsnemunės ir Rotulių kadastrinėse vietovėse specialusis planas, 2010 m.
36. Žemės sklypo, kadastrinis Nr. 9430/0004:426, Goniūnų kaime, Seredžiaus seniūnijoje, Jurbarko rajone detalusis planas, 2009 m.
37. Žemės sklypo, kadastrinis Nr. 9434/0005, Greičių kaime, Jurbarkų seniūnijoje, Jurbarko rajone detalusis planas, 2010 m.
38. Žemės sklypo, kadastrinis Nr. 9410/0007:113, Jurgeliškių kaime, Girdžių seniūnijoje, Jurbarko rajone detalusis planas, 2012 m.
39. Žemės sklypų, kadastriniai Nr. 9434/0008:89, Nr. 9434/91, 92, 93, Kalnėnų kaime, Jurbarkų seniūnijoje, Jurbarko rajone detalusis planas, 2010 m.
40. Žemės sklypo, kadastrinis Nr. 9430/0004:142, Klausučių kaime, Seredžiaus seniūnijoje, Jurbarko rajone detalusis planas, 2009 m.
41. Žemės sklypo, kadastrinis Nr. 9420/0011:76, Muitinės g. 1E, Jurbarko miesto seniūnijoje, Jurbarko savivaldybėje detalusis planas, 2009 m.
42. Bartkienė D. Skalūninių dujų žvalgyba – reali grėsmė ir mūsų kraštui// Šviesa, 2013, kovo 13 d., Nr. 19(7742).

SANTRAUKA

Jurbarko savivaldybės bendrojo plano sprendinių žemės išteklių naudojimo klausimais
įgyvendinimas

Reikšminiai žodžiai: bendrasis planas, žemės ištekliai, sprendinių įgyvendinimas.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti Jurbarko bendrąjį planą ir įvertinti žemės išteklių sprendinių įgyvendinimo efektyvumą.

Tyrimo metodika – analizė.

Tyrimo objektas – Jurbarko savivaldybės bendrasis planas.

Darbe atliekama įsakymų, nutarimų, konferencijų, knygų, straipsnių analizė. Aprašoma bendrajame plane tuo metu buvusi žemės išteklių būklė. Išskirti svarbiausi sprendiniai, jų paskirtis, rekomendacijos kaip geriau panaudoti išteklius. Surinkta statistinė informacija, kuria remiantis pateikti grafikai, kurie leidžia geriau išanalizuoti duomenis. Pateiktos išvados, kaip įgyvendinami bendrojo plano sprendiniai, siūlymai ir rekomendacijos.

Baigiamajame darbe buvo išnagrinėti teritorijų planavimo dokumentai parengti Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje kaip atitinka bendrojo plano sprendinius žemės išteklių klausimais. Nustatyta, kad bendrojo plano sprendiniai yra vykdomi efektyviai.

SUMMARY

Jurbarkas municipal general plan land resources solutions implementation

Key words: general plan, land resources, solutions implementation.

The purpose of the research: to analyze Jurbarkas general plan and evaluate land resources solutions implementation efficiency.

Research methodology – analysis.

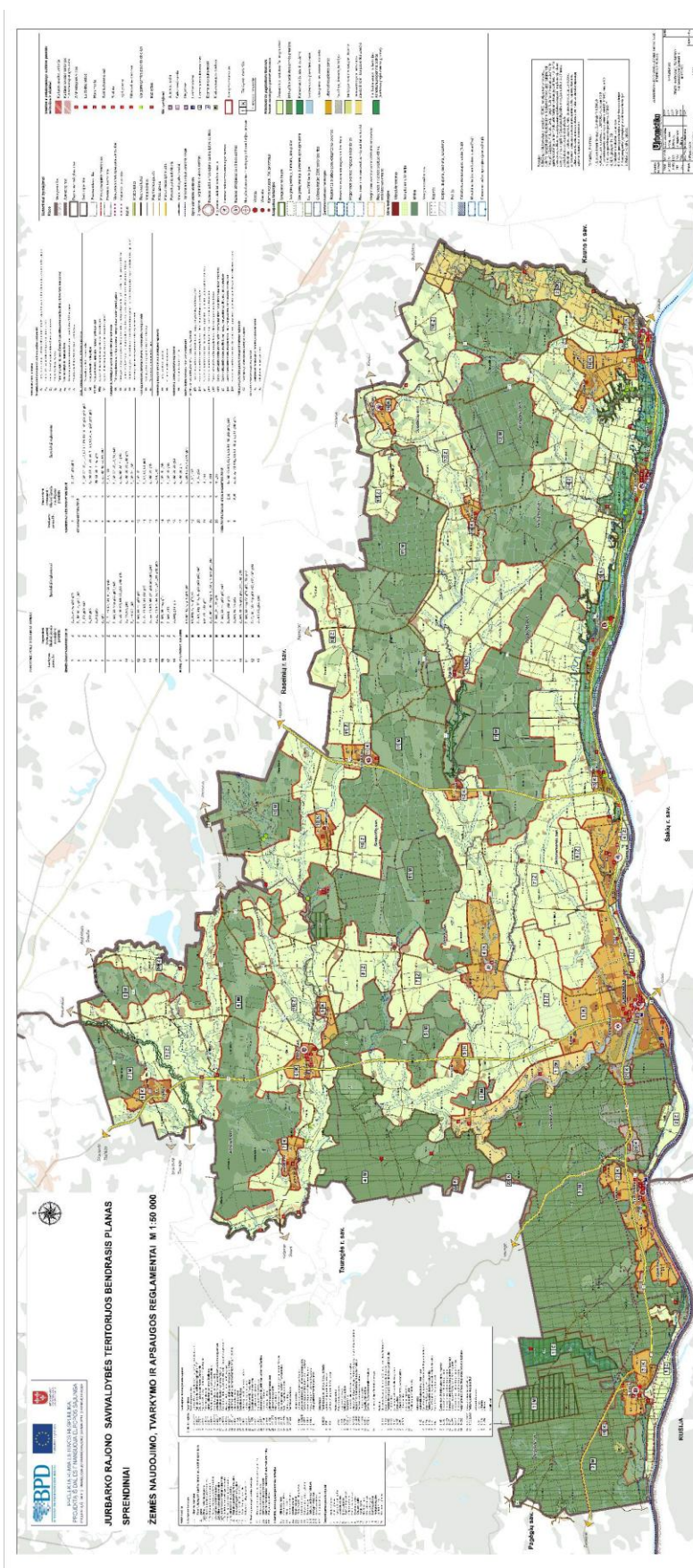
The object of investigation - Jurbarkas municipal general plan.

The work is carried out orders, resolutions, conferences, books, articles analysis. Describes the general plan at that time the state of the land resources. Extract most important solutions, their purpose, and recommendations how better to use the resources. The statistical information collected pursuant to which graphs, which allows for better analysis of the data. The findings contained in the implementation of the general plan, suggestions and recommendations.

The final work was to examine the spatial planning documents are Jurbarkas district municipality as are the general plan land resource issues. It was found that the general plan is carried out effectively.

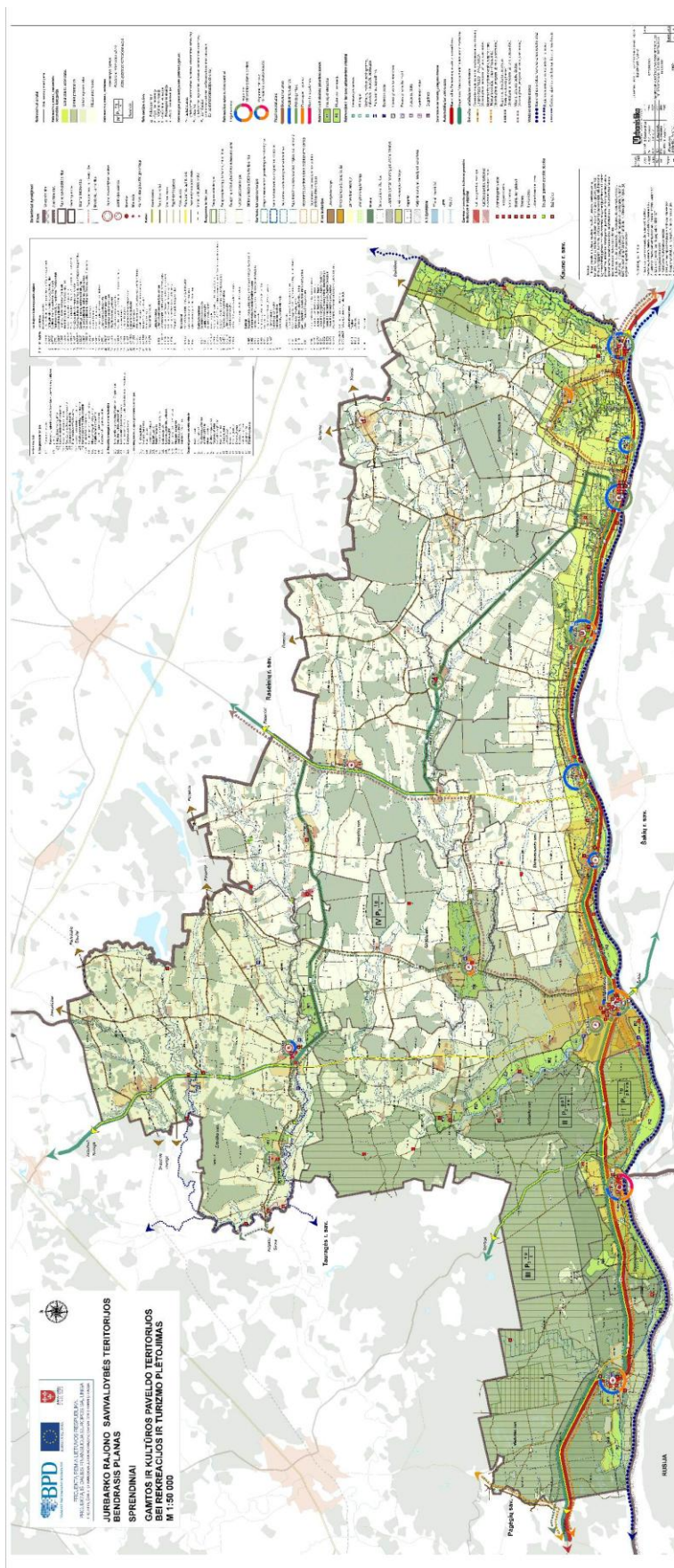
PRIEDAI

Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentai

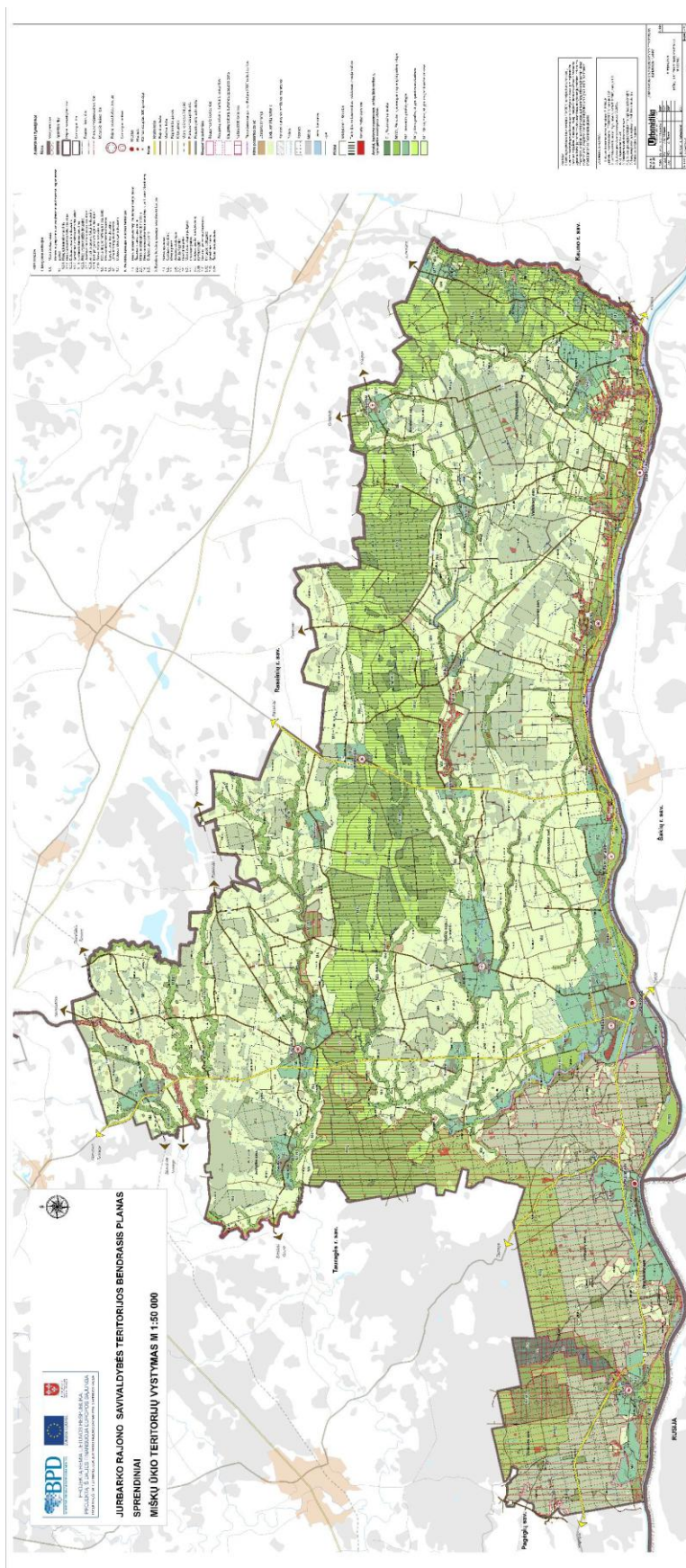
Šaltinis: Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas

Gamtos ir kultūros paveldo teritorijos bei rekreacijos ir turizmo plėtojimas

Šaltinis: Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas

Miškų ūkio teritorijų vystymasis

Šaltinis: Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas

Leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes

Lietuvos geologijos tarnybos prie
Aplinkos ministerijos direktoriaus
2010 m. vasario 10 d. įsakymo Nr. 1-34
priedas

LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBA
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

L E I D I M A S
NAUDOTI ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIUS IR ERTMES

2010-02-10 Nr. 6 – 10
(data)

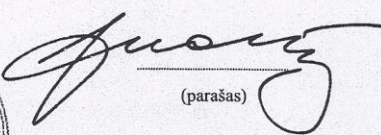
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, **l e i d ž i a m a**

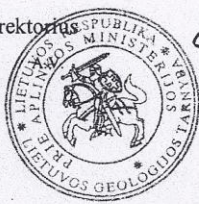
Uždarajai akcinei bendrovei „Žvyrkelis“
(juridinio asmens pavadinimas)

(įmonės kodas 1582 17874, adresas Smukučių k., LT-74102 Jurbarko raj.)

nuo 2010 m. vasario 17 d.
(leidimo įsigaliojimo data)

n a u d o t i Tauragės apskrities Jurbarko rajono Kalnėnų telkinio smėlio išteklius pagal pridedamos naudojimo sutarties sąlygas.
[leidžiamo (-ų) naudoti (ir žvalgyti, ieškoti) objekto (-ų) duomenys]

Direktorius Juozas Mockevičius
(parašas) (Vardas ir pavardė)

Šaltinis: Žemės sklypų, kadastriniai Nr. 9434/0008:89, Nr. 9434/91, 92, 93, Kalnėnų kaime, Jurbarkų seniūnijoje, Jurbarko rajone detalusis planas, 2010 m.

Leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes

Lietuvos geologijos tarnybos prie
Aplinkos ministerijos direktoriaus
2010 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. 1-442
priedas

LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBA
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

L E I D I M A S
NAUDOTI ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIUS IR ERTMES

2010-07-12 Nr. 23 – 10
(data)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, **l e i d ž i a m a**

Vlodo Norkaus prekybinei įmonei
(juridinio asmens pavadinimas)

(įmonės kodas 1792 76484, adresas Pramonės g. 5c, LT-72328 Tauragė)

nuo 2010 m. liepos 19 d.
(leidimo įsigaliojimo data)

n a u d o t i Tauragės apskrities Jurbarko rajono Greičių telkinio žvyro išteklių dalį
pagal pridedamos naudojimo sutarties sąlygas.

[leidžiamo (-ų) naudoti (ir žvalgyti, ieškoti) objekto (-ų) duomenys]

(parašas)

Juozas Mockevičius
(Vardas ir pavardė)

Šaltinis: Žemės sklypo, kadastrinis Nr. 9434/0005, Greičių kaime, Jurbarkų seniūnijoje,
Jurbarko rajone detalusis planas, 2010 m.

Leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes

Lietuvos geologijos tarnybos prie
Aplinkos ministerijos direktoriaus
2006 m. sausio 23 d. įsakymo Nr.1- 03
priedas

LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBA
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

LEIDIMAS
NAUDOTI ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIUS IR ERTMES

2006-01-23 Nr. 1p – 06

(data)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, **l e i d ž i a m a**

Uždarajai akcinei bendrovei "Presto durpės"

(juridinio asmens pavadinimas)

(kodas 2254 10240, buveinė (adresas) Piliakalnio g. 1, LT-06229 Vilnius)

nuo 2006 m. sausio 30 d.

(leidimo įsigaliojimo data)

**naudoti Tauragės apskrities Jurbarko rajono Dainių ir Telšiu apskrities Telšiu rajono
Derkinčių telkiniu durpių išteklių dalį pagal pridedamų naudojimo sutarčių sąlygas.**

[leidžiamo (-ų) naudoti (ir žvalgyti, ieškoti) objekto (-ų) duomenys]

Direktorius

Juozas Mockevičius

(parašas)

Juozas Mockevičius

(Vardas ir pavardė)

Šaltinis: <http://www.jurbarkas.lt/index.php?797107311>